

BUDAVÁRI ÁRPÁD

A XXI. század ozorai példája – A fesztiválbiztosítás hibrid modellje: állami és magánszereplők partnersége

Absztrakt

A tanulmány célja, hogy átfogóan bemutassa az Ozora Fesztivál kábítószerral összefüggő biztonsági kihívásait, és elemezze az állami és nem állami rendészeti szereplők együttműködésének lehetőségeit.

A vizsgálat interdiszciplináris keretben zajlott, kiemelt forrást jelentettek a fesztivál szervezőivel és biztonsági vezetőivel készült interjúk, valamint a rendőrségi, egészségügyi és turisztikai adatok, amelyek a biztonsági kockázatok és a gazdasági-társadalmi hatások számszerűsítését tették lehetővé. A fesztivál biztonsági veszélyeinek kezelése nem tehető eredményessé kizárólag a biztosításban részt vevő rendőrség erejének növelésével, intézkedési intenzitásának fokozásával. Ezzel szemben az ismertetett 3x3P modell olyan egymásra építő, komplementer rendészeti struktúrát kínál, amelyben a közösségi önszabályozás, a magánbiztonság szakértelme és az állami rendészet legitim ereje egymást erősítve képesek mérsékelni a veszélyeket.

A tanulmány az Ozora Fesztivál példáján keresztül bemutatja, miként alakítható ki egy hibrid, komplementer biztonsági modell, amely képes integrálni a represszív, preventív és ártalomcsökkentő megközelítéseket. Az eredmények hozzájárulnak a fesztiválbiztonság nemzetközi szakirodalmához, és iránymutatást kínálnak a jogalkotók, a rendészeti szervek és a fesztiválszervezők számára egyaránt.

Kulcsszavak: Fesztiválbiztonság, komplementer rendészet, magánbiztonság, kábítószer-veszélykezelés

Abstract

The aim of the study is to comprehensively present the drug-related security challenges of the Ozora Festival and to analyze the possibilities of cooperation between state and non-state law enforcement actors.

The study was conducted in an interdisciplinary framework, with interviews with festival organizers and security managers as well as police, health and tourism data as key sources, which enabled the quantification of security risks and socio-economic impacts.

The management of festival security threats cannot be made effective solely by increasing the strength of the police involved in the security and increasing the intensity of their measures. In contrast, the 3x3P model described offers a mutually reinforcing, complementary policing structure in which community self-regulation, the expertise of private security and the legitimate power of state law enforcement can mitigate the threats by reinforcing each other.

The study demonstrates, through the example of the Ozora Festival, how to develop a hybrid, complementary security model that can integrate repressive, preventive and harm reduction approaches. The results contribute to the international literature on festival security and offer guidance to legislators, law enforcement agencies and festival organizers alike.

Keywords: Festival security, complementary policing, private security, drug threat management

Bevezető

Az Ozora Fesztivál legnagyobb biztonsági kihívását jelentő kábítószer-probléma kezelésének kulcskérdéseit elemző tanulmányt érdemes egy történelmi eseményen alapuló irodalmi példázat ismertetésével kezdeni.

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékezetes és büszkeségre okot adó eseménye az a katonai művelet volt, amikor Csapó Vilmos nem-

zetőr őrnagy és Perczel Mór honvéd ezredes vezetésével és leleményes taktikájával, a honvédek, a helyi nemzetőrök és a parasztság összefogásával a magyar csapatoknak Ozora mellett ütközet nélkül sikerült megadásra kényszeríteni a jelentős túlerőt felvonultató császári seregeket. Az ozorai csata a szabadságharc egyik kulcsmozzanata lett, melyben a katonai erő és a civil lakosság ereje összeadódott.

Az eseményről 1952-ben Ilyés Gyula Ozorai példa című drámája, majd 1973-ban az ugyanilyen című film állított emléket mintegy példázatául annak, hogy a civil erő képes megtöbbszörözni a reguláris csapatok erejét, a túlerón pedig csak összefogással lehet felülemelkedni.

A XXI. század embere számára azonban Ozora példája nem elsősorban az ott aratott dicső győzelem miatt ismert. Az 1999-től megrendezett Ozora Fesztivál mára nem csupán Magyarország, hanem a világ zenei térképének is meghatározó állomásává vált. A Tolna megyei Igar határában megrendezett eseményt a nemzetközi színtér a pszichedelikus trance kultúra egyik legfontosabb találkozóhelyeként tartja számon. Az évről évre több tízezer látogatót vonzó fesztivált a résztvevők és a nemzetközi sajtó egyaránt gyakran a „béke szigetként” írják le, ahol a közösségi élmény, a spirituális keresés és a művészeti sokszínűség dominál.

Ezzel szemben az elmúlt évek hírei, a rendőrség sajtóközleményei több rendkívüli eseményről is tudósítottak, amelyek rávilágítottak a fesztivál kettős arcára. Bár a fesztivál hivatalos kommunikációja a békés, erőszakmentes hangulatot emeli ki, a dokumentált halálos vagy súlyos, életveszélyes sérüléssel járó esetek a rendezvény biztonsági deficitjeit jelzik. Ezek idővonala és az eljárások közölt adatai szerint az elmúlt évtizedben szinte minden évben történt olyan rendkívüli esemény, amely alapjaiban kérdőjelezte meg a szervezők által hirdetett biztonság környezet narratíváját.

A fesztivál társadalmi megítélése ugyancsak kettős. Miközben a nemzetközi fesztiválközönség és a turisztikai szakma kiemelkedő kulturális értéként tekint Ozorára, a hazai politikai diskurzusban éles kritikák is megfogalmazódnak. Horváth László országgyűlési képviselő, a kábítószer-ke-

reskedelem felszámolásáért felelős kormánybiztos egy 2025 augusztusában adott interjúbán például úgy fogalmazott, hogy az Ozora Fesztivállal a szervezők minden évben a pokol kapuját nyitják meg, és bár nem szeretnék betiltani a fesztiválokat, a felelős, jogkövető magatartás minden szervezőtől és résztvevőtől elvárható (URL1)¹. Az ilyen kijelentések nem pusztán politikai állásfoglalásként értelmezhetők, hanem azt is jelzik, hogy a fesztivál társadalmi beágyazottsága korántsem egyértelmű: míg a nemzetközi közösség egy kulturális rituálét lát benne, addig a hazai közvélemény számottevő része potenciális közbiztonsági kockázatként érzékeli.

A fesztivál alapvető ellentmondásossága abban rejlik, hogy egyszerre kínál kulturális kísérleti teret, identitásformáló élményt és sajátos rendészeti kihívást, hiszen a hatósági kontroll szükségyszerűen ütközik a résztvevők szabadságigényével és azzal a közösségi szabályfelfogással, amely időben és helyben a rendezvényhez kötöten a máskor, máshol elfogadott jogi, erkölcsi normákat – ilyen az öltözködés és a tudatmódosító szerek fogyasztása – háttérbe szorítja a pszichedelikus törzsi normákhoz képest. E felfogás jelentős biztonsági veszélyeket hordoz magában és bár az elmúlt években ételmérgezés vagy tüzeset is előfordult a fesztivál ideje alatt, a legnagyobb kockázatot mind a közvélemény, mind a rendészeti biztosítás megszervezése szempontjából továbbra is a kábítószer-használat és -kereskedelem jelenti.

Ez az alapvető oka annak, hogy e tanulmány épp ezért elsősorban e veszély kezelésének tényleges és kívánatos helyzetére koncentrálna. A fesztivál kábítószeres érintettsége határozza meg leginkább az O.Z.O.R.A.²-hoz kapcsolódó rendőri erőkoncentrációt, amelynek mértéke a fesztivál idején az

¹ Horváth László-interjú a Mandinerben

Forrás: <https://mandiner.hu/belfold/2025/08/ozora-kapcsan-itt-az-ido-hogy-vegre-feltegyuk-a-kerdest-hany-embernek-kell-meg-ott-meghalnia>

Letöltés ideje: 2025.08.24.

² A fesztivál nevének írásmódja a publicisztikában, a rendészeti szakmai forrásokban és a rendelkezésre álló tudományos közleményekben többféle. Az O.Z.O.R.A eredetileg a fesztivál alapítói által szerkesztett mozaikszó volt (Organic Zones of Radiant Atmosphere

általában szokásosnak a többszörösére emelkedik³, és alapvetően befolyásolja a fesztivál társadalmi megítélését is.

Mindemellett az Ozora Fesztivállal kapcsolatban egyre inkább előtérbe kerülő újabb dilemma, hogy annak biztosítását érintően a határok köz- és magánterület, köz- és magánérdek között elmosódnak. A fesztivál területére alacsony áteresztő képességű közutak vezetnek, ezek – más megközelítés nem lévén – a rendezvény idejére gyakorlatilag szinte csak a fesztivál szolgálják ki. A forgalom rendjének rendőrök általi biztosítása a fesztivál biztonságát erősíti. Az elmúlt évben a nyitónapon kialakult forgalmi torlódások viszont az úton közlekedni kívánó civilek – ozoraiak, igariak – biztonság- és komfortérzetét is rombolták.

Amikor a rendezvények biztosítását végző biztonsági őrök a belépést szabályozzák, vagy nagy tömegek előtt megnyitott magánterületet védenek, tevékenységük a rendezvény biztonságán keresztül a közbiztonságot és a megbízó gazdasági érdekeit egyaránt szolgálják. Ugyanez a megállapítás fordítva is igaz. Széles körben ismert és kutatott a turizmus – így a fesztiválturizmus – biztonsági függősége⁴ A fesztivált biztosító rendőr a

– A sugárzó légkör szerves zónái), ami nyilvánvaló szójáték a fesztiválterülettel szomszédos Ozora településnévvel. Magam – éppúgy, mint az említett források – O.Z.O.R.A-ként vagy Ozora Fesztiválként hivatkozok rá.

³ TOKODI, P.: A rendőri vezetők szerepe a magyarországi turisztikai célterületek biztonságában (Doktori értekezés). Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskola. 2023.

⁴ MICHALKÓ Gábor: A biztonság szerepe a turizmus rendszerében. In: Michalkó, G. – Németh, J. – Ritecz, Gy. (szerk.): Turizmusbiztonság. Dialóg Campus Kiadó. 2020. 15-28. o.; KELLER, K.; TÓTH-KASZÁS, N.: A turizmusbiztonság megjelenése az EU tagállamainak turisztikai stratégiáiban. Vezetéstudomány 2021/6. szám. 32-43. o. DOI: 10.14267/VEZTUD.2021.06.03; DRURY, J., ROGERS, B., MARTEAU, T. M., YARDLEY, L., REICHER, S., STOTT, C.: “*Re-opening live events and large venues after Covid-19 ‘lockdown’: Behavioural risks and their mitigations*”. Safety Science 139. 2021. 1-8. o. DOI: 10.1016/j.ssci.2021.105243; BOCCIA, S.: “*Christmas Festivities and COVID-19: A Foreseeable Risk to Anticipate*”. Front. Public Health 2021/8. szám. 1-3. o. DOI: 10.3389/fpubh.2020.639647; JANISZEWSKA, D., HANNEVIK Lien, V., KLOSKOWSKI, D., OSSOWSKA, L., DRAGIN-JENSEN, C., STRZELECKA, M., KWIATKOWSKI, G.: “*Effects of COVID-19 Infection Control Measures on the Festival and Event Sector in Poland and Norway*”. Sustainability 2021/13. szám. 1-16. o. DOI:

közbiztonság védelmezése mellett óhatatlanul járul hozzá a magánrendezvény biztonságához, ezen keresztül annak profitban megnyilvánuló sikeréhez.

Mindkét ellentmondásos helyzet ugyanazokat a kérdéseket hordozza magában:

- Hogyan biztosítható leginkább az Ozora Fesztivál biztonsága?
- Milyen intézkedések tehetők annak érdekében, hogy a jövőbeni fesztiválokon az emberek életét kioltó vagy veszélyeztető rendkívüli események és a fesztivál hírhedségét megalapozó kábítószerbűnözés kockázata a lehető legkisebbre csökkenjen?
- Milyen feladatmegosztás kívánatos a szervező, a magán- és az állami rendészeti szereplők között?

E tanulmány célja, hogy a fesztivált és annak biztosítását a kábítószerveszély kezelésének oldaláról is bemutassa, valamint ismertesse az állami és nem állami rendészeti szereplők – elsősorban a kábítószerbűnözés, mint veszély kezelése szempontjából releváns – együttműködését. Ezután a megrendezését övező kritikus pontokra rámutatva megfogalmazza a hosszú távú, biztonságos működtetése szempontjából fontos intézkedéseket, és ajánlást tegyen az egymást kiegészítő rendészeti formák, az állami és a magánrendészet együttműködésének kívánatos módjára.

10.3390/su132313265; XIAOTING, C., HEESUP, H., SEONGSEOP, K.: Protecting yourself and others: festival tourists' pro-social intentions for wearing a mask, maintaining social distancing, and practicing sanitary/ hygiene actions. *Journal of Sustainable Tourism*. 2021. 1915-1936. o. DOI: 10.1080/09669582.2021.1966017; FORMÁDI Katalin – ERNSZT Ildikó – LŐRINCZ Katalin: Fenntartható(bb) fesztiválok a pandémia idején. *The Marketing Journal of Marketing&Management* 2022/1. szám. 82-93. o. DOI: 10.15170/MM.2021.56.01.07

Módszertan

A tanulmány módszertani alapját többféle forrás és vizsgálati eljárás kombinációja adja, amelyek együttesen teszik lehetővé a fesztivál biztonsági helyzetének és fenntarthatósági kihívásainak átfogó elemzését. A vizsgálat első lépésében a szakirodalmi áttekintés biztosította azt az elméleti keretet, amelyben a turizmusbiztonság, a fesztiválkultúra és a pszichedelikus szubkultúrák értelmezése megtörténhetett. A nemzetközi keretezésben Measham, Fisher, Valente, Smith vagy Hoover munkái nyújtottak komoly segítséget. A Péter, Németh és Tollár⁵ által végzett kutatás különösen hangsúlyos volt a turizmusbiztonság fogyasztói dimenzióinak feltárásában, míg Giorgia Gaia⁶ és más szerzők munkái a trance-fesztiválok kulturális és droghasználati kontextusait helyezték történeti és szociológiai perspektívába.

A második lépést az empirikus adatok gyűjtése és feldolgozása jelentette. E körben különösen fontos szerepet játszottak az interjúk, amelyek a fesztivál szervezői és biztonsági szakértői szempontjait közvetítették. A Zimányi Árpáddal, a fesztivál területének tulajdonosával készített interjú betekintést nyújtott a szervezői oldal önszabályozási törekvéseibe, a közösségi részvételen alapuló biztonságtudatosság megteremtésébe, valamint a fesztivál kulturális pozicionálásába. Hampó Zsolt, a Valtón Security vezetője ezzel szemben a technikai és fizikai biztosítás részleteit ismertette: a beléptetőkapuk és kamerarendszerek működtetését, valamint a személyzet feladatmegosztását. E két interjú összevetése lehetőséget teremtett arra, hogy a fesztivál biztonságának kérdését ne csupán jogszabályi és rendészeti oldalról, hanem a szervezői gyakorlat perspektívájából is értékeljem.

A vizsgálat harmadik komponensét a jogszabályi környezet elemzése képezte. Az elemzés során áttekintettük a releváns hazai szabályozásokat – így a zenés, táncos rendezvények biztonsági követelményeit meghatározó

⁵ PÉTER, E., NÉMETH, K., LELKÓNÉ Tollár, I.: Turizmusbiztonság, mint újonnan felmerülő fogyasztói igény. *Turizmus Bulletin* 2018/2. szám. 30–37. o.

⁶ GAIA, Giorgia: *Kaos, Kilowatt and Ketamine: A Cultural History of the Free Tekno Movement*. *Dancecult: Journal of Electronic Dance Music Culture*. 2023.

23/2011. Korm. rendeletet, a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet szabályozó 2005. évi CXXXIII. törvényt, valamint a veszélyes üzemekre vonatkozó jogszabályokat. Ezek értelmezése azért volt különösen fontos, mert feltárta a szabályozási keretek és a gyakorlati alkalmazás közötti feszültségeket, valamint kijelölte azt a teret, amelyben a fesztivál szervezői és a rendészeti szervek mozgásterét vizsgálni lehetett.

A kutatás negyedik pillérét a rendelkezésre álló közérdekű adatok feldolgozása alkotta. A kábítószer veszély érzékeltetése érdekében adatkérés-sel éltem a fesztiválról érkező betegek ellátására illetékes Dunaújvárosi Szent Pantaleon Kórháztól. A Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányság által kiadott adatok, valamint a fesztivál költségeire és közbiztonsági biztosítására vonatkozó információk lehetőséget adtak a szervezés gazdasági hátterének és a biztonsági ráfordítások mértékének feltérképezésére. Ezeket az adatokat kiegészítették a szakhatósági állásfoglalások, amelyeket a rendőrség az engedélyezési eljárások során adott ki, és részletesen tartalmazták a rendezvény biztonsági követelményeit, a mentési és egészségügyi biztosítás feltételeit, valamint a rendőri együttműködés előírásait.

A Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ) által rendelkezésre bocsátott vendégéjszaka-adatok szolgáltattak alapot a fesztivál turisztikai és gazdasági súlyának számszerűsítéséhez. Ezek az adatok nemcsak a fesztivál közvetlen gazdasági hatásait tették mérhetővé, hanem lehetőséget teremtettek arra is, hogy a biztonsági kérdéseket a fenntartható turizmus tágabb összefüggésrendszerében vizsgáljuk.

Ötödikként említhető az a speciális perspektíva, amely a tanulmány készítőjét annak tárgyához köti. Magam a Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányság vezető beosztású rendőreként a fesztivál biztosításának első évétől kezdve részese vagyok a rendőri tevékenység megszervezésének és végrehajtásának, ismereteimet tehát nem csupán a fentebb ismertetett forrásokból, hanem a mindennapi rendőri tevékenység gyakorlati tapasztalataiból is merítem.

A kutatás így a közvetlen észlelés, valamint kvalitatív és kvantitatív módszerek ötvözetére épült: a szakirodalmi elemzés biztosította az elméleti

keretet, tapasztalataim és az interjúk a gyakorlati perspektívát, a jogszabályi és hatósági dokumentumok a formális szabályozási környezetet, míg a turisztikai és költségadatok a gazdasági dimenziót. E komplex módszertani megközelítés révén a tanulmány lehetőséget nyújt arra, hogy a fesztivál biztonsági kockázatait és fenntarthatósági kihívásait több szinten, interdiszciplináris módon tárja fel.

Nemzetközi kitekintés

A fesztiválok, mint kulturális, gazdasági, társadalmi események

A zenei fesztiválokhoz kötődő turizmus a XXI. század második évtizedére önálló gazdasági és kulturális iparággá vált, amely túlmutat a pusztán szórakoztatáson: identitásképző, közösségépítő és város/országmarkázó tényezőként is működik. Mindemellett ezek sohasem csupán szórakoztatóipari rendezvények voltak, hanem a társadalmi-kulturális változások lenyomatait is magán viselő közösségi események: Woodstock az amerikai háborúellenes mozgalmak és a hippie ellenkultúra szimbólumává vált; a '90-es évekbeli rave és techno események a globalizálódó fiatalság új identitás keresését tükrözték; a mai pszichedelikus fesztiválok pedig a spiritualitás, a fenntarthatóság és a közösségi önszabályozás iránti igények megnyilvánulási formái.

A zenei fesztiválok a modern társadalmakban értelmezett liminoid események közé sorolhatók. Victor Turner⁷ klasszikus fogalma szerint a liminoid események szabadon választott ünnepi helyzetek, amelyek ideiglenesen felfüggesztik a mindennapi társadalmi berendezkedést. Szabó János Zoltán ehhez kapcsolódva rámutatott, hogy a fesztiválok olyan „átmeneti zónák”, ahol a normaszegés kulturálisan elfogadott formát ölt, és a résztvevők státusnélküliségben, a „*communitas*” élményében osztoznak⁸. Az

⁷ TURNER, Victor: *The Ritual Process: Structure and Anti-Structure*. Aldine Publishing Company. 1969. 94. o.

⁸ SZABÓ, János, Zoltán: *Fesztiválok és a biztonság*. ACTA ANDRAGOGIAE ET CULTURAE. 2017. 110-112. o.

olyan, pszichedelikus átváltozás ígéretével kecsegtető rendezvények esetében, mint a jelen tanulmányban vizsgált Ozora Fesztivál ez abban nyilvánul meg, hogy a hétköznapi normák — például a drogfogyasztás, a szokatlan öltözködési formák, az alternatív spirituális gyakorlatok — a fesztivál idején legitim viselkedési mintává válnak.

A hétköznapi elfogadott értékek, erkölcsi és jogi normák megszegésével létrejövő biztonsági kockázatok eredményes kezelése az utóbbi két évtizedben kulcskérdéssé vált. A biztonság, mint önálló fogyasztói igény is markánsan jelen van a megfelelő úticél kiválasztása során. Empirikus kutatások szerint a turisták közel 60%-a a biztonságot az utazási döntéseik egyik legfontosabb szempontjának tekinti⁹. Az Ozora Fesztivál esetében, ahol a látogatók mintegy 90%-a külföldről érkezik, ez különösen hangsúlyos dimenzió: a biztonságos környezet és a rendezvény átlátható működése nemcsak a jogszabályi megfelelés és a közrend fenntartása, hanem a fesztivál turisztikai versenyképessége és nemzetközi imázsa szempontjából is meghatározó tényező.

Fesztiválok és drog

A zenei fesztiválok története szorosan összefonódik a tudatmódosító szerek használatával, amely a fesztiválélmény részeként jelenik meg a hatvanas évek óta. A korszak ikonikus rendezvénye, a Woodstock és a hippimozgalom hasonló ellenkultúra-rendezvényei a pszichedelikus szubkultúra találkozási pontjai voltak, ahol a pszichoaktív szerek a közösségi élmény integráns elemét alkották¹⁰. A pszichedelikus élmények a művészet, a zene és a társadalmi lázadás szimbólumaivá váltak, és hozzájárultak a fesztivál, mint alternatív kulturális tér intézményesüléséhez.

A nyolcvanas és kilencvenes években a rave-kultúra és az elektronikus tánczenei mozgalmak új fejezetet nyitottak. Az acid house és a korai techno

⁹ PÉTER, E., NÉMETH, K., LELKÓNÉ Tollár, I.: i.m. 34. o.

¹⁰ ROSZAK, Theodore: *The Making of a Counter Culture – Reflections on the Technocratic Society and Its Youthful Opposition*. Doubleday Company Inc. Garden City New York. 1969.

események, elsősorban az Egyesült Királyságban és Nyugat-Európában, az MDMA (ecstasy) és az amfetaminok használatával fonódtak össze¹¹. Ezek a szerek a zenei élmény intenzitását erősítették, és a közösségi kohézió, valamint a kollektív transz élményének eszközeivé váltak. A rendészeti és politikai válasz ekkoriban többnyire represszív volt: Az 1992-ben Angliában megrendezett Castlemorton Common Festival során végrehajtott, rendőri túlkapásokat és több mint 500 előállítását eredményező rendőri akció után megalkotott Criminal Justice and Public Order Act 1994 kifejezetten a szabadtéri repetitív dobritmuson alapuló zenés rendezvények, rave partyk ellen irányult¹².

A kétezres évektől kezdve a pszichedelikus fesztiválok, mint a portugáliai Boom Festival vagy éppen az O.Z.O.R.A, a globális fesztiválkultúra meghatározó tereivé váltak. Ezeken a rendezvényeken a hallucinogének, valamint a klasszikus szintetikus szerek (MDMA, ketamin) egyaránt jelen vannak. A fesztiválok a pszichedelikus élményt spirituális és közösségi kontextusba ágyazzák, amely a résztvevők számára a szellemi és tudati átalakulás és önismeret eszközévé válik. Giorgia Gaia részletesen elemzi a pszichedelikus trance és freeparty közösségek kulturális gyökereit és működését. Rámutat arra, hogy ezek az események újfajta „törzsi rituálék” formájában működnek, ahol a közösségi élmény, a zene és a szimbolikus rítusok szorosan összekapcsolódnak a pszichoaktív szerek használatával. A kábítószer-fogyasztás így nem csupán szórakozási eszközként jelenik meg, hanem a közösségi transz és a spirituális élmények kulturális elősegítőjeként is értelmezhető. Gaia hangsúlyozza, hogy ez az ambivalens kapcsolat egyszerre teremt meg a békés, spirituális atmoszférát és hordoz magában komoly egészségügyi és biztonsági kockázatokat¹³.

Az Egyesült Királyság zenei fesztiváljain 2017 és 2023 között bekövetkezett 32 haláleset közül 18 igazolhatóan a túlzott drogfogyasztással függött össze. A halálesetek többsége fiatalokat érintett: az átlagéletkor 23 év

¹¹ COLLIN, M.: *Altered State: The Story of Ecstasy Culture and Acid House*. London: Serpent's Tail. 2009. 64. o.

¹² FIELDING, N.: *The Police and Social Conflict – Routledge Cavendish*. 2005. 113. o.

¹³ Gaia (2023): 17-18. o..

volt, de az elhunytak közül hárman 18 év alatti fiatalok voltak. Az elemzés fontos tanulsága, hogy a 18 droggal összefüggő halálesetből 15 túlzott MDMA-fogyasztás következménye. A kockázatokat tovább fokozzák az olyan környezeti tényezők, mint a nyári hőség, az alváshiány, a kiszáradás, valamint az orvosi ellátáshoz való nehezebb hozzáférés. Ez utóbbi alapvetően nem az egészségügyi személyzet hiányára vezethető vissza, hanem arra, hogy a túladagolt fiatalok a lebukás veszélyétől félve nem, vagy csak túl későn fordultak orvoshoz.¹⁴

A kábítószerhelyzet kezelése a zenei fesztiválokon

A globális fesztiválszcénát vizsgálva jól látható, hogy a kábítószer-használat és a biztonsági kockázatok kérdése általános probléma, de a kezelési módok jelentősen eltérnek.

A belgiumi Tomorrowland a világ egyik legnagyobb elektronikus zenei fesztiválja, amely évente több mint 400 ezer látogatót vonz. A rendezvény látványvilágával, professzionális szervezésével és globális szemléletével a fesztiválturizmus iparági logikáját követi és képviseli¹⁵. A fesztivál biztosítási megközelítése alapvetően represszív. Test- és csomagátvizsgálások, droggereső kutyák, kamerarendszer és több százfős személyzet van jelen. A szervezők a „*safe party environment*” narratívát használják, ami a professzionális szervezést hangsúlyozza, mint a biztonság alapját (URL-2)¹⁶. A rendezvény hatalmas tömege (2023-ban több mint 400 000 résztvevő) indokolja a szigorú kontrollt. A híradások szerint az idei fesztiválon például

¹⁴ FISHER, H.; MEASHAM, F.: Night lives: reducing drug-related harm in the night time economy. Durham University. 2018. 2-6. o.

¹⁵ PALAMAR, J. J.; ACOSTA, P.: Drug checking at electronic dance music festivals. International Journal of Drug Policy. 2020. 3. o.

¹⁶ A Tomorrowland fesztivál biztosítását végző magánbiztonsági szervezet ars poeticája a biztosításról

Forrás: <https://www.securitas.com/en/newsroom/blog/securing-tomorrowland,-belgiums-renowned-music-festival/>

Letöltés ideje: 2025.09.03.

több száz főt fogtak el kábítószeres bűncselekmények miatt, köztük 23-at kábítószer kereskedelemmel gyanúsítanak¹⁷.

A hollandiai techno- és dance-fesztiválokon – így például a Free Your Mind Arnheimben vagy a Loveland Festival Amszterdamban – szintén a zéró tolerancia érvényesül a kábítószerhelyzet kezelésében. A rendőrség nagy erővel, kábítószer-kereső kutyákkal van jelen, ám elsősorban kis mennyiségű ecstasy, cannabis vagy GHB birtoklói érik el¹⁸.

A kutatás megállapította, hogy a fogyasztók többsége a szigor ellenére is folytatja droghasználatát, csupán alkalmazkodik: sokan a beléptetés előtt fogyasztják vagy helyezik el a szereket, vagy ügyes rejtekhelyeket keresnek. Így a szigor inkább áttelepíti, semmint megszüntetni a problémát. Az együttműködésre kötelezett szervezők és rendőrség között állandó a konfliktus: míg előbbieket a gyors és biztonságos beengedést tartanák elsődlegesnek, utóbbiak a szigorú kontrollt követelik. A tapasztalatok szerint a zéró tolerancia stratégia nem képes kiszorítani a droghasználatot a fesztiválokról. A rendőrség demonstratív jelenléte látványos, ám eredményei alapján inkább a fogyasztókat és nem a kereskedőket célozza¹⁹.

A represszív problémakezelés alternatívái

A zenei fesztiválok biztonságának értelmezése túlmutat a rendészeti kontrollon. Hoover és munkatársai empirikus kutatásukban megállapítják, hogy a fesztiválok közönsége számára a biztonságérzet elsődleges forrása nem a rendőri jelenlét vagy a formális felügyelet, hanem a közösségből fakadó bizalom és a fesztivál ethosza. A felmérésben részt vevők 87%-a a közösségi élményt tekintette a biztonság legfontosabb tényezőjének, míg a megfigyelést és a túlzott rendőri jelenléte sokan kifejezetten nyomasztónak

¹⁷ Tudósítás a 2025-ös Tomorrowland-en végrehajtott rendőri ellenőrzések eredményéről
Forrás: <https://www.vrt.be/vrtnws/en/2025/07/29/police-catch-382-drug-users-at-tomorrowland-23-dealers-to-appea/>
Letöltés ideje: 2025.09.03.

¹⁸ NABBEN, T.: Cops and dogs against party drugs. Amsterdam LF. 2009. 22. o.

¹⁹ NABBEN, T. (2010): i.m. 23-26. o.

ítélték meg²⁰. A kutatás arra a következtetésre jut, hogy a fesztiválbiztonságot komplexen kell kezelni: a rendészeti biztosítás mellett legalább ilyen hangsúlyos a közösségi dimenzió, amely a résztvevők szubjektív biztonságérzetének alapját képezi²¹.

E szemlélet térnyerése mutatkozik meg az Ozora mellett a másik pszichedelikus fesztiválközpontnak tekinthető portugáliai Boom Festival problémakezelésében. A Boom szisztematikusan építette ki ártalomcsökkentő szolgáltatásait, a szerhasználó vendégek számára nyugodt környezetet, pszichológiai támogatást és orvosi felügyeletet biztosítanak²². A fesztivál ezzel nem csupán a tragédiák számát igyekszik csökkenteni, hanem új mintát is kínál arra, hogyan lehet a közösségi egészséget partnerségben védeni.

Angliában a represszív fesztiválkezelés alternatívájaként egyre inkább meghonosodik az a stratégia, amelyben a szervező, a biztosítást végrehajtó magánbiztonsági szervezet és a rendőrség egymással szoros együttműködésben, elsősorban a kábítószerhasználással összefüggésben keletkező biztonsági kockázatokat kezeli a megelőzés, a tettenérés és az ártalomcsökkentés eszközeivel.

A kockázatkezelés e hármas egysége nem a fesztiválbiztosítások eredménye, de eredendően még csak nem is rendőrségi taktika. A 2003-ban hatályba lépő terrorizmus-ellenes stratégia alkalmazta először a 3P-t, azaz a megelőzést (Prevent), az üldözést (Pursue) és a védelmet (Protection). A zenei fesztiválok közül először a Lake District Park közelében 2016-ban

²⁰ HOOVER, K. C., CRAMPTON, J. W., SMITH, H., BERBESQUE, J. C.: Surveillance, trust, and policing at music festivals. *The Canadian Geographer / Le Géographe canadien* 2022/2. szám. 203. o.

<https://doi.org/10.1111/cag.12695>

²¹ HOOVER, K. C., CRAMPTON, J. W., SMITH, H., BERBESQUE, J. C.: i.m. 207. o.

²² VALENTE, H.; MARTINS, D.; CARVALHO, H.; PIRES, C. V.; CARVALHO, M. C.; PINTO, M.; Barratt, M. J.: Evaluation of a drug checking service at a large scale electronic music festival in Portugal. *International Journal of Drug Policy*. 2019. 88-97. o. <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2019.07.007>; VALENTE, Helena; BARRATT, Monica; MARTINS, Daniel; FERNANDES, José; PINTO, Marta: Responsibility, Care and Trust Among People Using Drug Checking Services at a Music Festival. *Contemporary Drug Problems*. 2024. 180-182. o.

megrendezett Kendal Calling Festival építette fel a 3P-nek megfelelően a biztosítási elgondolását.

A megelőzés (Prevention) pillér alkalmazása a beléptetésnél kezdődik: minden résztvevő átvizsgáláson megy keresztül, droggereső kutyákat, ruházatátvizsgálást alkalmaznak. A szervezők „amnesziás kukákat” helyeznek el, amelyek lehetőséget adnak az illegális szerek önkéntes és büntetlenséget biztosító leadására. Aki megtagadja az ellenőrzést, vagy drogbirtoklásban bukik le, azonnal elveszíti jegyét, és kiutasítják a fesztiválról²³.

Az üldözés (Pursue) elem középpontjában a dílerek elleni zéró tolerancia áll. A biztonsági személyzet és a rendőrség nyíltan és rejtett módszerekkel is dolgozik a kereskedők felderítésén, beleértve a megfigyelést és a fedett műveleteket. A dílerekre életre szóló kitiltás vár a fesztiválról, ami szimbolikusan is erős üzenetet hordoz.

A harmadik pillér, a védelem (Protection) abból a felismerésből indul ki, hogy a teljesen drogmentes fesztivál illúzió. A stratégiába ezért beépítették a drogtesztelést, amely lehetővé teszi a résztvevők által bevitt szerek tartalmi elemzését, valamint az egészségügyi partnerek által végzett folyamatos monitorozást. Amennyiben veszélyes anyag kerül forgalomba, célzott figyelmeztetéseket adnak ki, akár közösségi médián keresztül. Emellett drog- és alkohol-tanácsadó pont is működik, ahol anonim módon kérhetnek segítséget a fesztiválozók.²⁴

Anastasia Smith (2022) doktori értekezése a kereskedelmi zenei fesztiválok rendészeti modelljeit vizsgálja, kiemelten a rendészet állami és nem állami szereplőinek együttműködésén alapuló plural policing (többszereplős rendészet) koncepcióját. A fesztiválok sajátos terei a rendészetnek: egyszerre privát (jeggyel és kerítéssel szabályozott) és nyilvános (tömegek által látogatott) helyszínek, ahol a biztonság fenntartása nem kizárólag a rendőrség monopóliuma. A kutatás rámutat, hogy a fesztiválok működésében a rendőrség, a magánbiztonsági cégek, az egészségügyi szolgáltatók,

²³ FISHER, H.; MEASHAM, F. (2018): i.m. 65. o.

²⁴ FISHER, H.; MEASHAM, F. (2018): i.m. 65. o.

az ártalomcsökkentő civil szervezetek és az önkéntesek egymásra utalt szereplőként működnek²⁵.

A plural policing fesztiválkörnyezetben komplementer jellegű: egymásra épülő, sokszereplős biztonsági szövet, ahol a rendőrség bár formálisan központi szereplő, a gyakorlatban tudatosan átruház feladatokat partnereire. A beléptetésnél szigorú jogérvényesítés érvényesül (pl. kutyás kábítószerkeresés, jármű-, ruházat- és csomagátvizsgálás), míg a fesztivál belső terében inkább a művelet központú megközelítés, a kockázatmenedzsment és az ártalomcsökkentés logikája kerül előtérbe. A szerző hangsúlyozza, hogy e szereplők közötti kapcsolatok részben hierarchikusak (rendőrségi koordináció), részben horizontálisak (civil és egészségügyi partnerek bevonása).

A disszertáció következtetése szerint a fesztiválok plural policing rendszerei hibrid modellek, amelyekben a rendőrség egyszerre jelenik meg szabályozóként hierarchikus és partner szerepben, a magánbiztonság piaci alapon, de közfeladatot is ellátva működik, a civil szervezetek pedig a közegészségügyi racionalitást képviselik. Ez a sokszereplős együttműködés folyamatos kompromisszumokat és tárgyalásokat igényel, ugyanakkor nélkülözhetetlen a fesztiválok biztonságos működtetéséhez²⁶.

A nemzetközi példák alapján jól kirajzolódik, hogy a fesztiválok biztonsági és kábítószer-kezelési stratégiái az elmúlt évtizedben egyre inkább a 3P-modell (Prevent, Pursue, Protect) irányába mozdultak el. Ez a szemlélet egyszerre ötvözi a rendészeti kontrollt, a kereskedelem elleni fellépést és az ártalomcsökkentő elemeket, így a korábbi egyoldalú represszió helyét fokozatosan egy hibrid, plural policing logikára épülő megközelítés váltja fel. E fejlődési ív különösen releváns Ozora szempontjából, hiszen a fesztivál biztonsági stratégiája hasonló dilemmák között alakult ki: miként lehet egyszerre megfelelni a jogi és rendészeti elvárásoknak, ugyanakkor te-

²⁵ SMITH, Verity May ANASTASIA: Between security, law enforcement and harm reduction: drug policing at commercial music festivals in England. Durham theses. Durham University. 2022. 49–53. o.

²⁶ SMITH, Verity May ANASTASIA (2022): i.m. 54. o.

ret adni a közösségi, ártalomcsökkentő megoldásoknak. E párhuzam jó alapot kínál a további vizsgálódásra, amely a tanulmány következő részében Ozora történetének és biztonsági fordulatainak elemzésére irányul.

Az Ozora Fesztivál története és specialitásai

A fesztivál történetét érintően a Zimányi Árpáddal készített interjúból megtudhatjuk, hogy a család eredetileg juhtartással foglalkozott, ebből a célból vásárolta meg édesapja az Igar melletti Dádpusztát. 1999-ben portugál fiatalok jelentek meg területükön, akik az abban az évben észlelhető teljes napfogyatkozás idejére kerestek egy fesztiválhoz területet. Édesapjuk bérbe adta nekik a pusztát, infrastruktúra nélküli legelőket. A fesztivál tapasztalatai kedvezőek voltak, de újabbra egészen 2004-ig nem került sor. Ekkor magyar fiatalok vették bérbe a területet, majd a következő évben már a Zimányi család önállóan vágott bele az Ozorába, amely mára a trance zenei fesztiválok közül a világ egyik legnagyobbja, amely minden földrészről toboroz közönséget.

Arra a kérdésre, hogy mitől speciális Ozora a többi, ismert fesztiválhoz képest, Zimányi Árpád két fontos körülményt említ. Elsőként azt, hogy a rendezvény területe nagy kiterjedésű, mára többszáz hektáros magánterület, emiatt egyrészt biztosítható az ide érkezők kényelmes, tágas helyet kínáló elhelyezése. Ez biztonsági megközelítésből is fontos szempont. A másik specialitás, hogy az Ozora Fesztivált túlnyomó részt (80-90%-ban) máig külföldiek látogatják, minden kontinensről érkeznek ide vendégek. A fesztivál marketingtevékenységének szerves részei az úgynevezett one day show-k, amelyek egy-egy napra elviszik a fesztivál hangulatát Ausztráliába, Dél-Amerikába vagy éppen Japánba is. Ozora emiatt multikulturális találkozóhely, ami egyrészt lehetőség a közösségi összetartozás érzetének formálására, másrészt veszélyeket is hordoz magában, amelyeket a szervezők később ismerttetendő külön önszabályzással igyekeznek a minimálisra csökkenteni.

Harmadikként – és ezt elsősorban saját benyomásaimra hagyatkozva sorolom ide – szintén eltér a hasonló méretű, ismert magyar fesztiválok helyzetétől az a körülmény, hogy a fesztivál területe távol esik a vendégek számára vonzó más desztinációktól. Amíg például a Sziget fesztivál fővárosi helyszínén a rendezvény dinamikájához hozzátartozik, hogy az ide látogatók napközben Budapestet is felfedezik, aki Dádpusztára érkezik, az jobbra ott is marad a fesztivál végéig. Ezt erősíti az a jegyértékesítési filozófia is, ami – szemben más fesztiválokkal – csak hetijegyet kínál, így egynapos látogatók gyakorlatilag nincsenek. Ez irányt szab a biztosítás számára is, hiszen a fesztivál helyszínére érkezés alapvetően a rendezvényt megelőző három napban megtörténik, nyitás után töredékére redukálódik a bejárat megközelítésére szolgáló egyetlen út forgalma. Az eltávozás az érkezésnél fokozatosabban, a fesztivál utolsó napjától az azt követő négy-öt napon belül zajlik le.

Szintén sajátosság, hogy az O.Z.O.R.A. hagyományosan az év legmelegebb időszakának számító 30–31. hét eseménye. A Dádpusztán, a legtöbbször rekkenő hőségben zajló fesztivál fokozott fizikai igénybevétellel és egészségügyi kockázattal jár, különösen a stimulánsokat (MDMA, ecstasy) fogyasztó, felhevült fesztiválózóik számára.

Végül – és ez a kábítószeres érintettségben kiemelt szerepet játszik – a fesztivál vállalt zenei stílusa, a pszichedelikus trance és goa zenék jelenléte a bevezetőben már említett limnikus élmény alapvető kelléke, így a kábítószer-használat a rendezvény inherens része. A rendezvényen lefoglalt kábítószer-fajtáinak megoszlása is visszatükrözi a pszichedelikus légkört. Az utóbbi 10 év áttekintett adatai alapján a rendőrség összesen 18 különböző kábítószerfajtát foglalt le, köztük jelentős számban hallucinogéneket (LSD-t, ketamint, varázsgombát, meszkalint) és stimulánsokat.

A „hírhedtté válást” megalapozó rendkívüli események

Dacára annak, hogy a fesztivált a neve alapján a legtöbben a helyszínéhez közeli, Tolna vármegyei Ozora településhez kötik, területének jelentős része a Fejér vármegyei Igar községhez tartozó Igar-Vámszőlőhegyen és Dádpusztán terül el. Ennek a rendezvény korai szakaszában különös jelentősége volt, hisz a „senki földjén”, jelentősebb sajtóvisszhang és hírverés nélkül zajló eseményt egyik vármegye rendőrsége sem érezte magáénak.

A hírhedtté válást egy 2012-es Hír TV tudósítás, majd az ezt követő rendőrségi akció alapozta meg, amely során az addig a mainstream közönség előtt gyakorlatilag rejtett fesztiválon több száz rendőr jelent meg, négy személyt kábítószer-kereskedelem gyanújával őrizetbe vettek, több tucat előállításra került sor, és jelentős mennyiségű kábítószeret foglaltak²⁷.

A következő évben a fesztivál engedélyezése váltott ki jelentős visszhangot. Az ekkor már hatályos jogszabály, a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet szerint az engedélyezési eljárásban szakhatóságként közreműködő Sárbogárdi Rendőrkapitányság végzésében a biztonsági terv hiányossága-ira hivatkozva nem járult hozzá a fesztivál megtartásához, ezért azt az engedélyezéssel illetékes Mezőszilasi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője sem engedélyezte. Ezután közvetlenül a fesztivál előtt a Fejér Megyei Kormányhivatal a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság egyedi feltételek teljesüléséhez kötött szakhatósági hozzájárulását követően másodfokon megadta az engedélyt²⁸. A végül megtartott fesztiválon egy férfi a tábor-tűzbe esett, és életveszélyes sérüléseket szenvedett²⁹.

²⁷ A hvg.hu tudósítása a 2012-es rendőrségi akcióról

Forrás: https://hvg.hu/itthon/20120810_ozora_fesztival_razzia

Letöltés ideje: 2025.08.29.

²⁸ Az index.hu beszámolója a 2013-as fesztivál engedélyezéséről

Forrás: https://index.hu/kultur/zene/fesztival/2013/08/06/az_utolso_pillanatban_engedelyeztek_az_ozorat/

Letöltés ideje: 2025.08.29.

²⁹ A német férfi életveszélyes sérüléséről szóló tudósítás (2014)

Forrás: https://hvg.hu/itthon/20130807_tabortuz_nemet_ferfi_ozora

A 2015-ös fesztiválon egy holland férfi halála miatt folytatott közigazgatási hatósági eljárást a rendőrség³⁰.

2017-ben egy 31 éves szlovák férfi rátámadt az egyik szórakozóhely dolgozóira. A szerződött biztonsági szolgálat tagjai a férfit nem tudták megfékezni, a mentőszolgálat nyugtató beadásával helyezte a férfit további ellátásra alkalmas állapotba.³¹

2023-ban egy belga nő követett el önakasztást a fesztiválon³².

2024-ben egy férfi mászott át a fesztivál egyik szimbólumaként ismert tábortűz fém kerítésén, majd a tűzben szerzett égési sérüléseibe kórházi kezelése során belehalt³³. Ugyanebben az évben egy osztrák férfi az egyik illemhelyen kísérelt meg öngyilkosságot, majd miután innen kimentették, megvágta magát, emiatt életveszélyesen megsérült.³⁴

Letöltés ideje: 2025.08.29.

³⁰ A holland férfi haláláról szóló tudósítás (2015)

Forrás: <https://www.blikk.hu/sztarvilag/tragedia-tancteren-halt-meg-egy-ferfi-az-ozora-fesztivalon/8cfsflbw>

Letöltés ideje: 2025.08.29.

³¹ A Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányságtól kapott adatszolgáltatás alapján feltüntetett esemény.

³² A Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányságtól kapott adatszolgáltatás és az eseményről szóló tudósítás alapján feltüntetve. A belga nő öngyilkosságáról szóló tudósítás (2023)

Forrás: <https://index.hu/belfold/2023/08/09/ozora-fesztival-meghalt-belga-no-elektronikus-zene-fejer-varmegye-rendorseg/?token=0d22ad1d60ab0e9683c52f9b4ba6f84a>

Letöltés ideje 2025.08.29.

³³ Az Index tudósítása a tűzbe ugrott férfiről

Forrás: <https://index.hu/belfold/2024/08/05/ozora-fesztival-fejer-varmegye-egesi-serules-halal-halaleset-brfk-dadpuszta-tragedia/?token=acb24adc91e1a915189a395736b7440c>

Letöltés ideje: 2025.08.31.

³⁴ Az eseményeket a Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányságtól kapott adatszolgáltatás és az azokról szóló tudósítás alapján jelöltem. A Magyar Nemzet tudósítása az öngyilkossági kísérletről

Forrás: <https://magyarnemzet.hu/belfold/2024/08/majdnem-egy-ujabb-halalos-tragedia-tortent-az-ozora-fesztivalon>

Letöltés ideje: 2025.08.31.

2025-ben pedig a fesztivál első napján előbb egy ponyvasátor, három autó és egyutánfutó égett le³⁵, majd az utolsó napon egy izraeli férfi késsel okozott életveszélyes sérüléseket honfitársának³⁶.

A felsorolt, halállal vagy életveszélyes sérüléssel járó események egy kivételével kábítószerrel hozhatók összefüggésbe, ezek közül ötben az érintett szervezetében amfetamin származékot (ilyen az MDMA is) mutattak ki.

Kevésbé szélsőséges eredménnyel járt, ezért alapvetően látenciában is maradt az, hogy az egyes fesztiválokon milyen mértékű volt a kábítószer érintettségű betegellátások száma. Erre vonatkozóan a fesztivál helyszíne szerint illetékes Dunajvárosi Szent Pantaleon Kórházhoz fordultam adatkéréssel. A kórház tájékoztatása szerint 2012 óta a fesztiválok ideje alatt annak helyszínéről beszállított betegek közül nem volt olyan, aki a kábítószer fogyasztása miatt elhunyt. Az ellátottak adatait az alábbi grafikon szemlélteti.

³⁵ A Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányságtól kapott adatszolgáltatás és az eseményről szóló tudósítás alapján jelölve. A 2025-ös tüzesetről szóló tudósítás
Forrás: https://hvg.hu/itthon/20250725_Ozora-fesztival-tuz-es-robbanasok-ebx
Letöltés ideje: 2025.08.31.

³⁶ A Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányságtól kapott adatszolgáltatás és az eseményről szóló tudósítás alapján jelölve. Az izraeli férfi által elkövetett késelésről szóló tudósítás
Forrás: https://hvg.hu/itthon/20250725_Ozora-fesztival-tuz-es-robbanasok-ebx
Letöltés ideje: 2025.08.31.

Budavári Árpád: A XXI. század ozorai példája – A fesztiválbiztosítás hibrid modellje: állami és magánszereplők partnersége

1. számú grafikon
Kábítószeres érintettségű betegek száma

Bekövetkezett és végrehajtásra váró biztonsági fordulat *Szervezői önszabályozás*

Az Ozora Fesztivál biztonsági kultúrája az elmúlt két évtizedben látványos átalakuláson ment keresztül: a kezdeti, szabályozatlan állapotokból egy olyan modell alakult ki, amely egyszerre épít a jogszabályi keretekre, a közösségi vállalásokra és a modern technológiai megoldásokra. Zimányi Árpád visszaemlékezése szerint „99-ben nem volt biztonsági intézkedés... Zéró... Most pedig 100%.” A fordulóponthoz egyrészt a West Balkán-tragédia utáni szigorúbb szabályozás, másrészt a 2012-es razzia jelentette, amely után a fesztivál kábítószeres hírnevének árnyékából tudatos fejlesztésekkel kellett kitörni. Zimányi ezt így fogalmazta meg: „*element az a réteg, aki csak a kábítószer miatt jött... ha nem használ semmit, akkor jól tudja magát érezni.*”

Az e tanulmány tárgyában alapvető jogi normának számító 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet rögzíti, hogy a fesztivál csak az engedélyezési eljárásban jóváhagyott biztonsági terv megléte esetén tartható meg. A biztonsági tervben megjelölt, a rendelet által előírtaknak megfelelő számú biztonsági személyzet létszáma (a rendelkezésre álló szakhatósági állásfoglalás szerint) 2022-ben a beköltözés időszakában 130 fő, a fesztivál ideje alatt 150 fő, az elvonulás időszakában pedig 100 fő volt.

A változás jogi és technikai oldalát Hampó Zsolt ragadta meg, aki szerint a 23/2011. kormányrendelet „*megszűrte és tisztította a piacot.*” A biztonsági tervezés ma már fél évvel a fesztivál előtt elkezdődik, a tapasztalatok alapján újratervezik a stratégiai pontokat, a személyzetet és a kommunikációs csatornákat. Hampó szavaival: „*a pozíciók újratervezése, a stratégiai pontok feladatainak pontosítása, a szolgálati helyek ergonomikusabbá tétele, találkozási pontokká alakítása*” a mindennapi biztosítási gyakorlat részévé vált.

A biztonság közösségi élménnyé tétele

A fesztivál szervezői tudatosan keresték azokat az eszközöket, amelyek a rendészeti kontroll mellett vagy helyett közösségi normákkal teremtenek biztonságot. Ennek egyik szembeszökő formája a fesztiválozók által magartartási szabályként elismert 13 pont, amelyet nem házirendként, hanem a résztvevők vállalásaként hirdetnek meg. A szöveg nem tiltólistaként működik, hanem önként vállalt normaként, amely a közösség ethoszát erősíti. A pontok magyarul így hangzanak:

1. Okosan parkolok.
2. Megosztom az áramlást.
3. Barátságos tábort alakítok ki.
4. Biztonságos bázist hozok létre.
5. Felelősen szórakozok.
6. Ha szükségem van rá, segítséget kérek.
7. Csak a kijelölt partszakaszon fürdök.
8. Tisztán frissítem magam.
9. Mi egyek vagyunk.
10. Nem hagyok nyomot magam után.
11. Elfogadom a kihívást.
12. Szeretet és fény vezet.
13. Készen állok minderre!

A 13 pont mögötti logika egyértelmű: az alapvető szabályok betartása nem külső kényszer, hanem belső vállalás. Ez összhangban áll Hoover és munkatársai (2022)³⁷ megállapításával, miszerint a fesztiválozók biztonságérzetének elsődleges forrása nem a rendőri jelenlét, hanem a közösség, a „*communitas*” élménye. A zászlók és más megosztó szimbólumok tiltása például nem korlátozás, hanem a multikulturális együttélés békéjét biztosító vállalás, miként az az utóbbi években bevezetett szabály is, hogy ruha nélkül csak a tó strandján tartózkodhatnak a fesztiválozók.

Zimányi a biztonságos rendezést segítő specialitásként említi, hogy a fesztivál ma rendkívül tágas, több száz hektáros magánterületen helyezkedik el. Évről évre bővíti a kempingezésre alkalmas terület méretét, csökkentve ezzel a zsúfoltságban rejlő agresszióveszélyt. Szintén ezt szolgálja a csütörtök délutáni elcsendesülés is, amikor a zeneszolgáltatás szünetel.

A kábítószeresemények kezelésében a fesztivál többrétegű stratégiát követ. A rendőrségi kontroll mellett a civil ártalomcsökkentő szolgáltatások játszanak kulcsszerepet: a sátrakban képzett segítők lelki elsősegélyt nyújtanak rossz kábítószeres élmény („bad trip”) esetén, tanácsot adnak a szerhasználat kockázatairól, folyadékot, pihenőhelyet biztosítanak. Mindez anonim módon történik, így a fesztiválozók félelem nélkül kérhetnek segítséget. Magyarországon nincs lehetőség drogbevizsgálásra, ezért Ozorán az ártalomcsökkentés elsősorban a pszichológiai és egészségügyi támogatásra épül. Ez a kettős modell – hatósági kontroll és civil segítség – is azt a célt szolgálja, hogy a fesztivál fokozatosan elmozduljon a „drogfesztivál” bélyegtől a biztonságos közösségi tér felé.

Az infrastruktúra alkalmazkodott ehhez. A fesztivál szimbólumának számító tábortűz kezdetben teljesen nyitott volt, ez pedig az előbbieken részletezett súlyos balesetekhez vezetett. E tapasztalatok nyomán előbb félig zárt kordon mögé, majd 2025-re egy „Fabergé-tojás” formájú zárt ketrecben helyezték el a lángokat, így a szimbolikus elem megmaradt, de a

³⁷ HOOVER, K. C., CRAMPTON, J. W., SMITH, H., BERBESQUE, J. C. (2022): i.m. 202-219. o.

kockázat radikálisan csökkent. Hasonló fordulat történt a fesztivál területén létrehozott fürdőző esetében: kezdetben komoly kockázatot jelentett, ma viszont kijelölt partszakasszal, tiltótáblákkal, fizikai akadályokkal, folyamatos őrzéssel és éjszakai kivilágítással biztonságossá tették, és az elmúlt években nem is történt baleset.

A biztonság érdekében tett szervezői erőfeszítések megítélése alapvetően alakult át a „*Kontroll csorbítja a szabadságot*” szemléletből a „*Szabad csak akkor lehetek, ha biztonságban érzem magam*” megközelítésbe. „*A technikai ellenőrzés elfogadása is sokat változott: „tíz éve egy arcképes regisztráció vagy kamera lázadást váltott volna ki... ma mindenki átlátja, hogy ha valakit keresünk, meg tudjuk találni*” – fogalmaz Zimányi. A vendégek a mindennapi életükből ismerik ezt a helyzetet. Tudják, hogy „*bárhova elmegy az ember... jó pár kamera fel fog venni*” – fogalmaz Zimányi.

Ennek logikus folytatása a 2025-ös fejlesztés: a területen mesterséges intelligencia támogatású és rendszámfelismerő kamerák működnek, a rendőrség kérésére pedig jegyvásárláskor a rendszámregisztráció is segíti a célzott szűrést. Kieépülőben van tehát egy olyan, önként vállalt normákra és precíz üzemeltetésre épülő rendszer, amelyben a közösségi élmény és a rendészeti racionalitás nemcsak, hogy megfér egymás mellett, de egymást erősíti.

Mindez együtt rajzolja ki azt az utat, amelyben a szabadság nem a biztonság ellentéte, hanem annak feltétele. Az önként vállalt normák, az ártalomcsökkentő szolgáltatások, a fokozatos infrastruktúra-fejlesztések és a rendőrségi együttműködés együtt alakították ki azt a komplex kezelést, amelyben Ozora mára nemcsak kulturális, hanem biztonsági szempontból is a saját útját járva lett meghatározó szereplő a nemzetközi fesztiválvilágban.

A rendőrség tevékenysége a kábítószeres veszélyek kezelésében

Mindez sajátos elegyet képez a hatóságok – elsősorban a rendőrség – által megvalósított állami kontrollal. Ezzel kapcsolatban Kuligowski megjegyzi:

„A bejáratnál egy rendőrautó ellenőrzi az O.Z.O.R.A. Fesztivál területére való bejutást, míg belül a szabadság és a közösség szimbólumai uralják a teret.”³⁸ Ez a kép élesen rávilágít a fesztivál paradox jellegére: a szabadság és közösségi élmény tere csak a rendőri ellenőrzésen keresztül érhető el. A rendőrautó a kapunál mintegy emlékeztet arra, hogy a fesztivál, bármennyire is alternatív és önszerveződő közegként mutatkozik, mégis az állami rendészeti struktúrák felügyelete alatt áll.

A fesztivál idején végrehajtott rendőri tevékenység a kezdetekhez képest jelentős változáson ment keresztül. A 2012-es rendőri akcióig a biztosítást a Sárbogárdi Rendőrkapitányság végezte visszatérő járőrözéssel, eseti ellenőrzésekkel. Az említett akció után egyértelművé vált, hogy az addigi biztosítási volumen és taktika nem elegendő az O.Z.O.R.A.-ban rejlő veszélyek megfelelő kezeléséhez. A következő évek alapvetően az elrettentő rendőri erővel végrehajtott, a kábítószeres cselekményeket elsősorban közterületi intézkedésekkel szűrő elgondolásra épült, néhány év alatt azonban kialakult a máig működtetett, többoldalú biztosítás. Míg a kéthetesre tervezett biztosítási tevékenység során a nyitásig és a zárás után elsősorban a fesztivál bejáratához vezető utak forgalmi rendjének biztosítása és a fesztiválra érkezők – elsősorban kábítószeres felkutatására irányuló – ellenőrzése kap hangsúlyt, a fesztivál menetében az úgynevezett belső biztosítás, azaz a büntető eljárásban szabályozott, ügyészi engedélyhez kötött leplezett eszközök alkalmazása és az ezek nyomán szükséges nyílt bűnügyi intézkedések dominálnak.

A rendőri tevékenység összehangolása egy az igari önkormányzattól bérelt épületben, a helyi kultúrházban működtetett törzs irányításával történik, amelyben a napi vezetői feladatokat a vármegyei rendőrfőkapitányság rendőrkapitányai látják el. Irányításuk alatt bűnügyi, rendészeti, műszaki, informatikai, logisztikai és egészségügyi feladatokért felelős apparátus dolgozik. A törzs folyamatos kapcsolatban áll az ellenőrző-áteresztő pontokon

³⁸ KULIGOWSKI, W.: “They Sold the Festival Out!”. Axionormativity as a Future of Festivals. New York: Bloomsbury Academic. 2018. 93. o.

szolgáló kollégáikkal, a fesztivál területén tevékenykedő bűnügyi csoporttal, a fesztivál szervezőivel és az annak biztosításáért felelős magánbiztonsági céggel. A vezetési ponton történnek az eljárásokban szükséges kihallgatások, ezeket önálló bűnügyi csoport hajtja végre.

Dr. Varga Péter dandártábornok visszaemlékezése szerint a rendőrség minden évben finomította a biztosítási tervet, a „*felkészülés–tervezés–precíz végrehajtás*” hármas logikája mentén, amelynek mottója: „*Készüljünk a legrosszabbra, és csalódjunk kellemesen.*”³⁹. Az utóbbi években újabb súlyponteltolódás mutatható ki. Amíg korábban az alapvetően a kábítószer leginkább fogyasztási célból maguknál tartó személyek nagy számú előállítását helyezték előtérbe, mára a kábítószerkereskedők leplezett eszközökkel történő kiszűrése a domináns stratégia.

A fesztivál biztosításának számokban kifejezhető mutatói

Az utóbbi tíz év fesztiváljainak rendőri biztosítását érintő főbb számadatokat az 1. táblázat mutatja.

Az O.Z.O.R.A. fesztivál rendőri biztosításának főbb számadatai										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Elfogások száma	127	141	97	192			84	69	26	67
Kábítószeres bűncselekmény miatt indított eljárások száma	121	141	91	182			64	55	20	44
A biztosításban résztvevő rendőrök száma	1657	1602	1377	1571			938	773	568	909
A biztosítás költségei (ezer Ft)	40474	51677	38490	18719			25383	12564	9845	12474

1. számú táblázat

A fesztivál rendőri biztosításának főbb adatai

³⁹ SUSZTER, Tamás: A helyi polgárőrség szerepe a rendezvények biztonságának szavatolásában. MAGYAR RENDÉSZET 2024/1. szám. 126. o.
<http://doi.org/10.32577/mr.2024.1.8>;

A táblázatban közölt adatokon kívül érdemesnek tartottam vizsgálni, a kényszerintézkedésekkel érintett személyek számát és azt, hogy az előállítások számához képest milyen arányú volt a terjesztői magatartással gyanúsítható személyek száma, azonban a jelentések eltérő adatstruktúrája miatt az egyes évekre vonatkozóan nem minden adat állt rendelkezésre. A meglévő adatok alapján az alábbi mutatható ki.

2016-ban 9 főt gyanúsítottak kábítószer-terjesztéssel, erről az évről a kényszercselekménnyel érintettek száma nem áll rendelkezésre.

2017-ben 8 főt gyanúsítottak kábítószer-terjesztéssel, 5 főt pedig jelentős mennyiségű kábítószer birtoklásával. A rendőrségi adatok szerint 13 főt őrizetbe vettek, közülük a bíróság 1 fővel szemben előzetes letartóztatást, 1 fővel szemben pedig házi őrizetet rendelt el.

2018-ban az elfogott és előállított személyek közül 20 főt vett őrizetbe a rendőrség, közülük 8 fő előzetes letartóztatását rendelte el a bíróság.

2019-ben 17 fő őrizetbe vételére került sor kábítószer terjesztése miatt, közülük 7 főt tartóztatott le a bíróság.

A COVID19 járvány miatt kihagyott két év után 2022-ben újra megrendezett fesztivál idején a rendőrség 17 főt vett őrizetbe, közülük 4 fő előzetes letartóztatását rendelte el a bíróság.

2023-ban az előállítottak közül 9 fő volt kábítószer-terjesztéssel gyanúsítható, 5 fő őrizetbe vételére került sor, közülük 3 főt tartóztatott le a bíróság.

A 2024-es fesztivál során 9 fő gyanúsított kihallgatására került sor kábítószer terjesztése miatt. Arra vonatkozóan nincs adat, hogy hányal szemben alkalmazott kényszerintézkedést a rendőrség.

Az eddigi utolsó fesztiválon (2025) pedig a 44 elrendelt büntetőeljárás közül 13 indult kábítószer kereskedelem miatt, őrizetbe vétel 10 esetben történt, melyből öt személy letartóztatását rendelte el a bíróság. Az összes elfogott személy és az összes megindított eljárás közül 2025-ben volt a legmagasabb a kábítószer-kereskedelem miatt eljárás alá vont személyek aránya.

Annak érzékeltetésére, hogy a bűncselekmény miatt előállított személyek milyen módon reprezentálják az Ozora Fesztivál multikulturális jellegét, a 2016-os évből rendelkezésre álló adatokat hívom segítségül. Ezek szerint a biztosítás ideje alatt előállított 127 fő 32 ország polgárai közül került ki. Az előállítottak 20%-a francia, 9%-a német, 6%-a osztrák, 5%-a lengyel, 4%-a szerb és olasz volt, de volt köztük ausztrál, chilei, guatemalai és panamai is. A magyar előállítottak aránya 18% volt.

A rendelkezésre bocsátott adatok alapján a további évek sem mutatnak ettől lényegesen eltérő összetételt az előállítottak állampolgárság szerinti megoszlásában. Az adatok jól érzékeltetik, hogy az Ozora Fesztiválon elkövetett jogsértések a részvételi arányhoz hasonlóan elsősorban külföldiekhez köthetőek. Ez komoly kihívást jelent a büntetőeljárásokra nézve is, ahol a védő és a tolmács biztosítása jelentős szervezőmunkát igényel, a nyomozást pedig úgy kell megszervezni, hogy abban a későbbiekben a gyanúsított jelenlétére már ne legyen szükség.

A fesztivál hatása a környező települések közbiztonságára

Annak kimutatására, hogy a fesztivál milyen hatást gyakorol a környező települések közbiztonságára, adatigényléssel éltem a rendőrséghez. Ebben a fesztiválhoz legközelebb eső Igar, Mezőszilas, Ozora és Simontornya településeken a fesztiválok idején ismertté vált bűncselekmények adatait kértem 2016 és 2025 között. A rendőrség által szolgáltatott adatok alapján az utóbbi tíz évben a fesztiválhoz legközelebb eső Igar, Mezőszilas, Ozora és Simontornya települések fesztiválterületen kívüli közterületein igazoltan összesen hét bűncselekményt regisztráltak.

A válasz alapján egyértelművé vált, hogy az O.Z.O.R.A. a fesztivál területén kívül gyakorlatilag nem jelent bűnözési kockázatot, egy településen sem mutatható ki bűnözési deficit az év egyéb időszakaihoz viszonyítva.

A fesztivál gazdasági relevanciája

Az eddig megállapítottak nyomán adódik a kérdés: Az a fesztivál, amely magában hordozza a kábítószer-bűnözés veszélyét, és biztosítása jelentős ráfordítást igényel az állam rendőrségétől, milyen pozitív hatást gyakorol a térség gazdaságára?

Zimányi Árpád az interjúban hangsúlyozta, hogy az Ozora Fesztivál mára nemcsak kulturális, hanem jelentős gazdasági tényezővé is vált a térségben. Mint mondta, az esemény körül kialakult gazdasági háló több száz partnerből áll, akik a fesztivál miatt mozdulnak meg: a hangosítóktól és biztonsági cégektől kezdve a helyi árusokon és szolgáltatókon át a szállásadóig. Kiemelte, hogy egész évben mintegy harminc környékbeli dolgozót foglalkoztatnak, akik Igarból, Vámpusztáról, Simontornyáról vagy Tamásiból járnak hozzájuk, és a fesztivál időpontjának kihirdetésétől kezdve a helyi szálláshelyek mind telítődnek. A fesztiválozók jelenléte közvetlenül is érzékelhető a térség mindennapjaiban: a kisboltok forgalma megsokszorozódik, a közeli városok bankautomatáit rendszerint „kifosztják” a vendégek, a vendéglátóhelyek pedig rekordforgalmat bonyolítanak. A fesztivál szervezői saját beruházásokkal is segítik az infrastruktúrát, például új utak építésével és parkolók bővítésével, amelyek a település számára hosszabb távon is hasznosak.

A nemzetközi közönség szintén komoly gazdasági hatást gyakorol. Zimányi szerint a fesztiválozók mintegy nyolcvan százaléka külföldről érkezik, így a rendezvény „pénzt importál” Magyarországra. Az itt elköltött összegek után az államkasszát jelentős ÁFA-bevételek gyarapítják, miközben a vendégek nem kizárólag Ozorán költekeznek. A legtöbben 1-2 napot Budapesten vagy a Balaton környékén is eltöltenek, sőt, a tengerentúlról érkezők gyakran hetekkel hosszabbítják meg magyarországi tartózkodásukat. A fesztivál így multiplikátor hatással bír: a helyi közvetlen bevételek mellett a nemzetközi turizmusban is érezhető nyomot hagy. Zimányi hangsúlyozta, hogy a fesztivál által generált forgalom messze túlmutat a rendez-

vény idején, hozzájárul az országimázs építéséhez is, hiszen a külföldi látogatók a kulturált rendőri jelenléttel, a biztonságos közeggel és a vendégszeretettel szembesülnek, amely maradandó pozitív képet alakít ki Magyarországról.

Közérdekű adatigényléssel éltem a Magyar Turisztikai Ügynökséghez annak megismerése végett, hogy milyen szállóvendégforgalmat jelent az Ozora Fesztivál a környék településein. A 2020–2024-es évek 30-31. hetére vonatkozóan megadott adatokból látható, hogy mindössze Simontornyán mutatható ki érdemi szálláshelyforgalom, azonban léptékében ez sem közelíti meg a fesztiválvendégek számát (lásd a 2. és 3. táblázatokat). A fesztivál területéhez legközelebb álló Igaron és Mezőszilason nincs szálláshely-szolgáltató, beleértve ebbe a fesztivál területét is. Ez egyben azt is jelenti, hogy a fesztiválon kempingező legalább 25 000 fő nem releváns a vendégéjszakák szempontjából. Igar Község Önkormányzatára vonatkozóan internetes kereséssel nem lelhető fel olyan dokumentum, amely alapján valószínűsíthető lenne, hogy a településnek lenne idegenforgalmiadó-bevétele⁴⁰. Ez pedig több tízmilliós bevételi tétel lehetne a község költségvetésében.

	Időszak				
Település	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Ozora</i>	27	48	79	112	113
<i>Simontornya</i>	1199	1000	1146	1059	1413
<i>Igar</i>	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
<i>Mezőszilas</i>	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

2. számú táblázat
A vendégéjszakák száma

⁴⁰ Az idegenforgalmi adó a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 30-34. §-a alapján azt a magánszemélyt terheli, aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt.

Település	Időszak				
	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Ozora</i>	2	3	3	3	3
<i>Simontornya</i>	4	6	6	10	8
<i>Igar</i>	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
<i>Mezőszilas</i>	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

3. számú táblázat
Szálláshely-szolgáltatók száma

Az elemzett adatok több szempontból is tanulságosak. Mutatják a korábbiakban már jelzett törekvést arra, hogy a kábítószereszevelésnek hangsúlya a fesztiválra érkező fogyasztók nagy számban történő előállítására felől a terjesztők előállítására felé tolódjon. Ez összefüggéni látszik azal is, hogy a rendőrség a rendelkezésre álló erőforrásainak hatékony elosztására törekszik a célzott, a bűnözői lánc szempontjából releváns szereplőkre irányuló intézkedésekkel. Ez nemcsak az erőforrások racionális felhasználását szolgálja, hanem arra is rámutat, hogy a több rendőr egyenlő nagyobb biztonság elve nem tartható a végtelenségig. Egyrészt a rendőri jelenlét aránytalan költségeket és humánerőforrás-terhelést jelentene, másrészt alapvetően rontaná a fesztivál szabadság ethoszát. A rendőri jelenlét önmagában nem nyújt megoldást a fesztivál területén kialakuló rendkívüli eseményekre, ahol elsődlegesen a magánbiztonsági szolgálat felelőssége érvényesül, a fesztiválozók pedig csak a fesztivál területén jelentenek biztonsági kockázatot, a környező településekre nincs kriminogén hatása a rendezvénynek. A bemutatott adatok azt is egyértelműen mutatják, hogy a kábítószereszevelést elsősorban a külföldről érkező vendégek hordozzák magukban.

Mindezekből nem túlzó levonni azt a következtetést, hogy a biztonság kulcsa nem a végtelen rendőri erőbevitelben, hanem a veszélyek korai szakaszban történő elhárításában rejlik: a fesztivál előtti felderítésben, a potenciális kockázatok minimalizálásában és abban a partnerségen alapuló biztonsági modellben, amelyben a rendőrség, a szervezők és a biztonsági szolgálatok összehangoltan működnek együtt.

Két, normákon alapuló lehetőség a megelőzés irányába történő elmozdulásra

A biztonság érdekében tett intézkedésekkel kapcsolatos paradigmaváltás azonban a külső szemlélő számára nem túl látványos területen is kimutatható. A zenés, táncos rendezvények biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet által az 1000 főt meghaladó résztvevővel megrendezett zenés, táncos rendezvényre előírt engedélyezési eljárásban a rendőrség az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet szerint a tevékenység közbiztonságra gyakorolt hatása, a személy- és vagyonbiztonság szakkérdésben szakhatóságként foglal állást a rendezvény megtarthatóságáról. A szakhatósági állásfoglalás lehetőséget nyújt arra, hogy a rendőrség megfogalmazza azokat a minimálkövetelményeket, amelyek teljesülése a fesztivál biztonságos megrendezéséhez szükséges.

A tanulmány készítéséhez átadott közérdekű adatok tanúsága szerint a 2011-től hatályos 23/2011 (III. 8.) rendelet szerinti szakhatósági közreműködés hosszú éveken át a rendeletben előírt számú és képesítésű biztonsági személyzet meglétét írta elő, majd fokozatosan kaptak helyet benne a biztonsági kockázatot jelentő újításokra (pl. fürdőtó létesítése) vonatkozó előírások. A kábítószer-probléma kezelésére vonatkozó előírásokat az állásfoglalások nem tartalmazzák. Ezzel közvetetten függ össze az a 2025-ös rendelkezés, amely a korábban több, halálos eredménnyel végződő balesetre tekintettel a fesztivál egyik szimbólumaként is ismert táborúz fizikai és élőerős védelmét is előírja.

A jogszerűség és az arányosság szem előtt tartásával azonban a rendőrség állásfoglalása részletesebben is előírhatja az elvárt biztonsági kritériumokat, akár a kábítószeres veszélyek kezelésére vonatkozóan is. Különösen igaz ez akkor, ha figyelembe vesszük, hogy az itt leírtak egyben iránymutatásul is szolgálhatnak a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó

törvényt módosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény rendelkezéseinek alkalmazása során. E törvény ugyanis a települési önkormányzat jegyzője számára előírja az üzlet legalább hat hónapnyi, de legfeljebb egy év időtartamra történő ideiglenes bezárását, ha megállapítja, hogy az üzlet működésével összefüggésben egy éven belül legalább másodikkal a Btk. 176. §-a szerinti kábítószer-kereskedelem miatt büntetőeljárás indul. A törvény értelmező rendelkezése szerint az üzlet működésével függ össze az a cselekmény, amely az üzlet területén az üzemeltető, foglalkoztatott tudomásával vagy közreműködésével valósul meg, illetve amelyet az üzemeltetőtől, a foglalkoztatottól elvárható, a rendes üzletmenet biztosítása érdekében szükséges intézkedés elmulasztása tesz lehetővé.

A már említett szakhatósági állásfoglalás egyértelműsítheti, hogy mi az üzemeltetőtől elvárt intézkedés. A rendőrség a szakhatósági állásfoglalásban mankót biztosíthat az elvárhatóság megítéléséhez. Ebbe a körbe tartozhat például, hogy a szervező jól látható helyeken hívja fel két nyelven a fesztiválozók figyelmét a kábítószeres bűncselekményekre vonatkozó szigorított rendelkezésekre. Erősítse meg a technikai ellenőrzést, soron kívül értesítse a rendőrséget a szervezők és a biztonsági személyzet tudomására jutott kábítószeres eseményekről, hajtson végre rendszámregisztrációt, valamint a jármű- és csomagátvizsgálások erősítését a fesztivál bejáratánál. Az elvárásokkal a szervező nem a szakhatósági állásfoglalás készhez vételekor szembesül, ezeket már az előkészületi egyeztetések során közölhetik a rendőrség képviselői. Fontos azonban, hogy a szakhatósági állásfoglalásban megfogalmazott előírások jogszabályon alapuló, a veszélyek mértékével arányos intézkedéseket határozzanak meg a szervező számára.

Egy másik normatív hatósági eszköz prevenciósi lehetőségei jelenleg még kiaknázatlanok, ám ennek elsősorban objektív akadálya van. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozó tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény tömegrendezvények szervezőjére vonatkozó különös rendelkezései szerint⁴¹ ha egy zeneszolgáltatást főszolgáltatásként nyújtó tömegrendezvényre 25 000-nél több jegyet bocsátanak

⁴¹ 2005. évi CXXXIII. törvény VI/C fejezet

forgalomba, a szervező köteles a látogatók személyes adatait (név, állampolgárság, születési idő, nem, arcképes okmány adatai és arckép) a belépéskor vagy előzetesen rögzíteni, és azokat a rendezvény befejezését követő 90 napig kezelni a résztvevők biztonsága, a bűncselekmények megelőzése és felderítése, valamint a körözött személyek azonosítása érdekében. Az adatok a rendőrség és más törvényben meghatározott hatóságok részére megkeresés alapján átadhatók.

A hónapokkal a fesztivál kezdete előtt kezdődő jegyértékesítésből származó adatok folyamatos átadása lehetőséget biztosíthat arra, hogy az adatok birtokában a rendőrség a nemzetközi rendőrségi kapcsolatokon keresztül előzetes kockázatértékelést hajtson végre és a kiemelt kockázatot jelentő regisztrálókra vonatkozóan előírja a belépés megtiltását (1. szakhatósági állásfoglalásban meghatározott elvárhatósági kritériumok), másrészt célzottan ellenőrizzen kockázatosnak ítélt személyeket. Azonban a biztonsági tervben (talán nem túlzás hozzátenni, hogy nem véletlenül) kevés kivétellel 25 000 fő jelenlétét jelenti le a biztosítást végző magánrendészeti vállalkozó. A létszám egzakt kontrolljára ma nincs lehetőség, a rendőrség kénytelen a tervben megadott létszámot alapul venni, így azonban az adatok nem kérhetők ki.

A vendéglétszám jelentősége az átlátható működésben

E ponton érdemes külön is kitérni arra, hogy miért fontos a vendéglétszám pontos ismerete a biztosításban részt vevők számára. Az átláthatatlan létszámviszonyok súlyos biztonsági kockázatot teremtenek. Vissza kell, hogy utaljnak a fesztiválok jelenlegi engedélyezési protokollját előíró kormányrendeletet előidéző eseményre. A három életet követelő, 14 ember sérülésével végződő West-Balkán tragédia egyik fő oka éppen a befogadóhely túltelítettsége volt, amely pánikhelyzetben emberéletekbe került.⁴² Amíg

⁴² SUSZTER, Tamás: A fesztiválok biztonságának történeti fejlődése Magyarországon – az ököritőfülpösi nyári bál (1910) katasztrófájától napjainkig. In: Turizmus és biztonság II. tanulmánykötet. Budapest. NKE. 2023. 107. o.

Ozora esetében nem világos, hogy a bejelentett 25 000 fő helyett valójában hányan tartózkodnak a fesztivál területén, addig a kiürítési tervek, a biztonsági erők létszámának meghatározása és a kockázatelemzés megbízhatósága is bizonytalanná válik.

A szervezők minden évben körülbelül 25 000 főben határozzák meg a hivatalos látogatószámot, ugyanakkor dr. Varga Péter rendőrfőkapitány interjújában hangsúlyozta, hogy a fesztiválon jelen lévő valós létszám a hivatalosan bejelentett adatoknál lényegesen magasabb lehet, és ez a kérdés a fesztiválról megjelent hazai és nemzetközi publikációkban is visszatérő témaként jelenik meg⁴³. A tényleges résztvevői létszám meghatározása több szempontból is kulcsfontosságú lenne. Egyrészt közvetlenül kihat a biztonsági személyzet minimális létszámára, amelyet a zenés, táncos rendezvények biztonsági követelményeit szabályozó 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet előír. Másrészt a pontos adatok elengedhetetlenek a vendégéjszakák számának objektív megállapításához, amely a Magyar Turisztikai Ügynökség számára alapvető mutató. Harmadrészt a valós látogatószám a jegybevételek átláthatóságát is érinti, hiszen a jegyértékesítésből származó bevételek jelentős adózási és gazdasági relevanciával bírnak. Végül a 2005. évi CXXXIII. törvény VI/C. fejezete (72/C. §⁴⁴ adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő a rendezvényszervezők számára, amely a tényleges látogatói létszám ismerete nélkül nem teljesíthető maradéktalanul.

Látható tehát, hogy minden kedvező és üdvözlendő biztonsági fordulat ellenére addig nem nevezhető teljes körűnek és átláthatónak a fesztivál biztosításának működtetése, amíg a szervező egzakt, kontrollálható adatokat nem szolgáltat a résztvevők számára vonatkozóan. A vendégszám alakulásának dinamikája a jegyértékesítés és a fesztivál helyének korábban említett specialitásai miatt jóval kevésbé intenzív, mint más, napijegyeket is árusító fesztiválok esetében, így ma már létező technikai megoldásokkal ez

⁴³ SUSZTER, Tamás: A fesztiválturizmus biztonságáról Fejér megyében – interjú dr. Varga Péter r. dandártábornokkal. Rendőrségi Tanulmányok 2022/4 szám. 122. o.

⁴⁴ 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól.

az adatszolgáltatás mindenki számára ellenőrizhető módon biztosítható lehetne (l. a javaslatokat).

Komplementer rendészet és együttműködés a fesztivál biztosításában

Ahogy az az előzőekből is megállapítható, a fesztivál biztonsága köz- és magánrendészet együttes felelőssége, amely az Ozora Fesztiválon a résztvevők önszabályozó felelősségvállalásával egészül ki. Az együttműködés sokrétű. A biztosítás erőigénye akkora, hogy a Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányság önállóan azt nem lenne képes biztosítani, így utalt erőként a Készenléti Rendőrség, Ozora és Simontornya települések érintettsége okán a Tolna Vármegyei Rendőr-főkapitányság, más vármegyei rendőr-főkapitányságok (elsősorban kábítószerkereső kutyás) egységei, valamint, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal is részt vesz a rendőrségi biztosításban. A fesztiválon végrehajtott helyszíni hatósági ellenőrzéseken a rendőrség szoros együttműködik a Fejér Vármegyei Kormányhivatallal és a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatósággal is.

E téren fontos megemlíteni a polgárőrség szerepét is. Suszter (2024) empirikus kutatása szerint a megkérdezettek 95,5%-a úgy nyilatkozott, hogy a polgárőrséget minden rendezvény biztonsági szervezésébe bevonják, és 74,5% szerint a polgárőrök komplex módon – a forgalomirányítástól a bűnmegelőzésig – hozzájárulnak a rendezvények rendjéhez (pp. 105–106). Erősségük a helyismeret és a személyes kapcsolatok, amelyek gyorsabb reagálást tesznek lehetővé, valamint „híd szerepet” tölthetnek be a helyi lakosság és a fesztivál közönsége között. Az O.Z.O.R.A. esetében e civil erőforrások bevonása különösen indokolt, hiszen a nemzetközi közönség és a helyi közösség közötti feszültségek kezelésében a polgárőrség közvetítő szerepe jelentős hozzáadott értékkel bírhat.

Rendkívül összehangolt működést követel meg a rendőrség és a fesztivál biztosítását végző magánbiztonsági vállalkozás (Valton Security Kft), jogszabályi alapokon nyugvó (l. a 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet, vagy a 2005.évi CXXXIII. tv) és praktikus okból is meglévő egymásra utaltsága

is. A szervező, a magánbiztonsági szolgáltató és az állami szervek közötti kooperáció azonban nem volt mindig zökkenőmentes. Zimányi Árpád interjújában felidéri, hogy a 2012-es akció után a rendőrséggel való kapcsolat a kezdetekben inkább ellenségesnek tűnt, de az évek során fokozatosan alakult át partneri viszonyra, mára elengedhetetlen és konstruktív együttműködéssé. Hampó Zsolt a magánbiztonsági oldalról kiemeli, hogy már fél évvel a fesztivál előtt közös konzultációk és helyszíni szemlék zajlanak, a biztonsági vezetés pedig közvetlen kapcsolatban áll a szervezővel, miközben a hatóságok felé teljes adatszolgáltatást biztosítanak. Dr. Varga Péter rendőrségi oldalról példaértékűnek nevezi az együttműködést, amelyben a Fejér és Tolna vármegyei rendőrség, a Készenléti Rendőrség, a katasztrófavédelem, a NAV, valamint a szervezők és a biztonsági cégek összekötők révén folyamatosan hangolják össze tevékenységüket. Ez a több szereplős, fokozatosan kiépített partnerség biztosítja a fesztivál biztonságos és jogszerű lebonyolítását.

A következő évi fesztivál biztonsági intézkedéseinek előkészítése gyakorlatilag az előző évi rendezvény befejezését követően röviddel elkezdődik. A szervező, a magánbiztonsági cég, valamint a rendőrség ekkor ugyanis értékelő egyeztetést tart, amelyben megosztják egymással az aktuális év tapasztalatait, és nagy vonalakban előrevetítik a következő évre vonatkozó változtatási igényeket. Az előkészítő egyeztetések következő állomása az adott fesztiválév tavasza, amely hasonló rendben történő megbeszéléssel indul. Ez az a fórum, ahol a szervező és a biztosítás végrehajtója számára informálisan ismertté válik, hogy a rendőrségnek milyen elvárásai vannak a biztonsági tervvel kapcsolatban, milyen elvárásokat szeretne érvényesíttetni az engedélyezési eljárásban. Ez az eljárás általában a nyár elején indul meg, amennyiben a területen végrehajtott fejlesztések miatt annak újbóli megtekintése szükséges, a szakhatóságok közös szemlén vesznek részt. Az engedélyezést követően gyakorlatilag heti, majd a fesztivál közeledtével napi szintűvé válnak az egyeztetések. Ezek a fesztivál ideje alatt folyamatosak, azonban jelenleg a szakhatósági állásfoglalásban nin-

csenek meghatározva azok az információk, amelyeket a szervezőnek meghatározott időközönként a rendőrségnek át kell adnia. Az együttműködés formálissá tételének szükséges, következő lépcsője lehet a szervező által a rendőrség felé eljuttatott „Daily report”, amely kitér minden, a szervező által észlelt és a biztosítás szempontjából releváns körülményre (l. részletebben a javaslatoknál).

Megállapítások, javaslatok: a 3-szor 3P

Az elmúlt 13 év Ozora Fesztiváljainak biztonsági tanulságai, valamint a kutatás tapasztalatai alapján több fontos megállapítás tehető:

1. O.Z.O.R.A a magyar fesztiválkultúra szerves része, kulturális, térség- és országmárkázó tényező.
2. A fesztivál sajátos stílusának, limnoid élménykultúrájának része a kábítószer-fogyasztás. Az ebből fakadó kockázatok és veszélyek kezelésére a fesztivál sajátosságai miatt hosszú távon kell felkészülni. Ennek felelősségén az állami és magánbiztonsági szervezetek osztoznak.
3. A fesztivál biztonsági kockázatai a rendezvény területére korlátozódnak. A környező településekre nézve a fesztivál nem jelent biztonsági kockázatot.
4. A fesztiválon előforduló kábítószer vonatkozású biztonsági problémák a rendezvény eddigi tapasztalatai alapján túlnyomórészt külföldi fesztiválvendégeket érintettek.
5. Az előzőek alapján a fesztivál területén kívül szervezett, elrettentő erejű rendőri ellenőrzések határfoka korlátozott. A biztonsági kockázatok csökkentése kizárólag a rendőri erők növelésétől nem várható. A kockázatsökkentő, veszélykezelő intézkedések határfokának javítása nem az elrettentő rendőri elő növelésétől, hanem a rendészet állami és nem állami szereplőinek összehangolt együttműködésétől várható.

A leírtakból arra következtethetünk, hogy a biztonság növelésének kulcsai a veszélyek korai felismerése, az e felismerések nyomán célzottan megszervezett, a bűncselekmények megelőzésére és felderítésére irányuló intézkedések, valamint a kábítószer-fogyasztás miatt bekövetkezett veszélyhelyzetek szakértő elhárítása lehetnek.

A veszély- és kockázatkezelés „3P”-je az Ozora Fesztiválon a következők szerint működtethető.

A megelőző intézkedések (Prevention) körébe sorolható a szervező folyamatos figyelemfelhívása, a rendelkezésre álló közvetítő felületeken folytatott felvilágosító tevékenysége, valamint a rendőrség „kiszolgálása” adatokkal, információkkal (l. a 2005. évi CXXXIII. törvény tömegrendezvényekre vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott adatszolgáltatási kötelezettséget). A rendőrség feladata, hogy a rendelkezésére bocsátott adatok alapján hajtsa végre a kockázatelemzést és szűrje ki a legnagyobb biztonsági kockázatot jelentő személyeket. A fesztiválhoz vezető utakra szervezett ellenőrzési tevékenység szintén preventív célokat szolgálhat, ezt azonban az előzőekben leírt kockázatelemzés célirányosabbá teheti.

Az üldözés fázis (Pursue) célja alapvetően a kábítószer terjesztés elkövetőinek eljárás alá vonása. A bűncselekmények üldözése az ellenőrző-át-eresztő pontok célzott intézkedéseivel kezdődik, fókusza azonban a fesztivál területén végrehajtott célirányos, nyílt és leplezett eszközöket egyaránt alkalmazó rendőrségi tevékenységére irányul. A jövő biztosításainak fő feladata a rendőri tevékenység további súlypont-áttelepítése a fesztiválon működő terjesztők elfogására. A magánbiztonság előjelző, információátadó tevékenysége e fázisban is elemi fontosságú, a feladatok végrehajtásához azonban az állami erőszak-monopólium alkalmazására van szükség.

A védelem (Protection) feladataiban a főszerep a szervezőé. Ide sorolható az ártalomnyhító szolgáltatások elérhetővé tétele (pl. jégfürdő, zuhanyzó a színpadok körül) és széleskörű propagálása, vagy a túladagolások esetek utáni szakszerű ellátás megszervezése.

A fentiekben felsorolt feladatokhoz szükséges partnerség kiépítését nem kell az alapoktól felépíteni. E téren a 2012-es rendőrségi akció új fejezetet

nyitott: az ezt követő években fokozatosan kiépült az együttműködés több eleme a biztosításban részt vevők között. Mára ezt a szervező és a rendőrség között kötött együttműködési megállapodás is formalizálja. Ugyanilyen hangsúlyos azonban az átláthatóság további növelése, elsősorban a résztvevők tényleges számának pontos és ellenőrizhető meghatározása és a fesztiválon történt események pontos, hiteles közlése terén. Mindez nemcsak a hatóságokkal való együttműködéshez, hanem a társadalmi elfogadottsághoz is elengedhetetlen.

Javaslatok

Az Ozora Fesztivál biztonságának fokozása többirányú fejlesztést igényel, amelyben a résztvevők, a szervezők, a magánbiztonsági szolgálatok és a rendőrség egyaránt meghatározó szerepet játszanak. A komplex biztonsági modell csak akkor lehet hatékony, ha minden szereplő vállalja a felelősségét, és az együttműködés a prevencióra, az átláthatóságra és a partnerségre épül. A felelősségmegosztás ozorai modelljének három pillérje szintén nevezhető 3P-nek, hiszen a résztvevői önszabályozás (Participant self regulation), a magánbiztonsági feladatok (Private Security Task) és a rendőrségi intézkedések (Police measures) komplementer rendszert alkotnak. Az egyes szereplők feladatmegosztására a következő javaslat tehető.

1. Résztvevői önszabályozás (Participant Self Regulation):
 - a. A résztvevőknek továbbra is kulcsszerepük van a biztonság fenntartásában: a „buddy system” kölcsönös odafigyelése, a felelős szer- és alkoholfogyasztás, a rosszulletek vagy veszélyhelyzetek jelzése.
 - b. A közösségi normák erősítése (pl. a 13 ponthoz hasonló vállalások gyjteménye) hozzájárulhat ahhoz, hogy a szabadság ethoszát a biztonsággal össze lehessen egyeztetni. A konf-

likтусok békés rendezése, a felelős alkoholfogyasztás, valamint a veszélyes tárgyak mellőzése szintén alapvető közösségi normaként kell, hogy megjelenjen.

- c. Az önszabályozó attitűd támogatása érdekében a szervezőknek és hatóságoknak kommunikációs kampányokkal kell ösztönözniük a tudatos részvételt. Ha a fesztiválózók maguk is aktívan részt vesznek a biztonság fenntartásában, az nemcsak a halálesetek és súlyos sérülések kockázatát csökkenti, hanem erősíti a közösségi élményt is, amely a fesztivál lényegét adja.

2. Magánbiztonsági és szervezői intézkedések (Private Security Tasks):

- a. A regisztrálók heti jelentése a jegyértékesítés megkezdésétől kezdve.
- b. RFID (Radio Frequency Identification)⁴⁵, vagy biometrikus azonosítást lehetővé tévő vendégregisztráció:
A karszalagok alkalmazása kulcsfontosságú lehet a biztonság és a szervezés szempontjából egyaránt. Segítségükkel pontosan nyilvántartható a belépők létszáma, ellenőrizhető a jogosultság, valamint nyomon követhetők a látogatói mozgások, ami rendkívüli helyzetekben a gyors beavatkozást is támogatja. Emellett lehetővé teszik a készpénzmentes fizetést, csökkentve a lopások kockázatát és növelve a szolgáltatások hatékonyságát. A technológia tehát egyszerre járul hozzá a fesztivál biztonságának növeléséhez, az átláthatóság erősítéséhez és a működés gördülékenyebbé tételéhez.
- c. Daily Report a fesztivál -1. napjától minden nap éjfélig.

⁴⁵ Az RFID-karszalag olyan beléptető és azonosító eszköz, amely rádiófrekvenciás azonosításon alapulva tárolja és továbbítja a viselőjéhez kapcsolódó adatokat.

Tartalma: ismertté vált bűncselekmények, jogsértések; kitiltott résztvevők; egészségügyi ellátás anonim adatai (kiemelten a túladagoltak); ártalomcsökkentő sátor adatai; napi program; várható időjárás a következő napra; a fesztivál napi látogatottsági adatai (RFID vagy jegyellenőrzés alapján); a közönség általános hangulata, a közösségi megélés tapasztalatai; az elvégzett csomag- és ruházat-ellenőrzések száma; kiszűrt tiltott tárgyak (pl. fegyver, pirotechnikai eszköz); megakadályozott jogosulatlan belépések száma; kábítószerhez kapcsolódó események; biztonsági személyzet által észlelt kábítószer-fogyasztási esetek; kábítószer-használatra, terjesztésre vonatkozó információk (ezek soron kívüli átadása is indokolt); rendbontások, verekedések, garázdaságok száma; vagyon elleni bűncselekmények (lopások, gépjárműfeltörések) bejelentett esetei; egészségügyi és mentési helyzetkép; elsősegély- és mentőbeavatkozások száma és jellege; kórházba szállított személyek száma, ok megjelölésével; kamerarendszer által jelzett incidensek; RFID-karszalagok alapján észlelt rendellenes mozgások (pl. tömegtorlás); jelentősebb technikai hibák, rendkívüli események; a szervező által átadott információk, jelzések; az adott nap tanulságai, kritikus pontok; a következő nap kiemelt kockázati tényezői (programok, nagyobb tömegvonzó események); javasolt megelőző intézkedések.

d. Zónásítás:

500–1000 fős zónák kialakítása a kempingek területén, amelynek eredményeként a kempingezők szálláshelye beazonosítható, ezek megjelölése a jegyinformációkhoz rendelhető.

3. Rendőrségi intézkedések (Police Measures):

a. Javaslat jogszabály-módosításra:

- A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény 72/C§-ban foglalt személyi korlátozás leszállítása 25000 jegyvásárlóról 15 000-re;
 - Ugyanebben a jogszabályban annak előírása, hogy a tömegrendezvény szervezője már a jegyértékesítés során kötelezett legyen a folyamatos adatszolgáltatásra;
 - A rendőrség feljogosítása arra, hogy az előzetes kockázatelemzés alapján a tömegrendezvényre kiemelt kockázatot jelentő személyre vonatkozóan írásban hívhassa fel a szervezőt a belépés megtiltására;
 - A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény rendelkezéseinek módosítására akként, hogy a rendes üzletmenet biztosítása érdekében teendő intézkedések körét a zenés, táncos rendezvények esetén a rendőrség a szakhatósági állásfoglalásban meghatározhatja.
- b. Az engedélyezési eljárásban kiállított szakhatósági állásfoglalásban konkrét intézkedések meghatározására a szervező, a fesztivál biztosítását végző magánbiztonsági szervezet és a rendőrség közötti kapcsolattartás módjára, a napi jelentés tartalmára, a veszélyes tárgyak és eszközök kiszűrése érdekében teendő intézkedésekre, a beléptetésnél történő ellenőrzés módjára.
- c. A kábítószer bűncselekményekkel érintett személyeket – elsősorban a legnagyobb biztonsági kockázatot jelentő kábítószerterjesztőkre koncentrálna – célzott intézkedésekkel kell kiszűrni, a fesztivál nyitónapját megelőzően a bejáratokhoz vezető útvonalakra telepített ellenőrzésekkel, a fesztivál menetében pedig a fesztivál területén végrehajtott bűnügyi műveletekkel.

A kétszer 3P logikája – a kockázat- és veszélykezelés hármassága (Prevention, Pursue, Protection), valamint a felelősség megosztásának három pillére (Participant Self Regulation, Private Security Tasks, Police Measures) – akkor válhat valóban hatékonyá, ha nem egymástól elkülönülten, hanem egymással összehangoltan működnek. E két rendszerszint szinergiája teremti meg a harmadik 3P-t: a Private–Public Partnership ozorai modelljét.

Ez az együttműködés nem pusztán technikai megoldásokat, hanem egy új szemléletet is jelent, amely nem választást jelent a biztonság védelmezésének megengedő és konzervatív rendészeti megközelítései között, hanem azoknak az érintettek beleegyezésén alapuló kombinálásával operál. Az itt kínált módszerekben a közösségi önszabályozás, a magánbiztonság szakmai felkészültsége és az állami rendészet legitim ereje egymást erősítve képes a fesztiválban rejlő veszélyek jelentős mérséklésére. Csak így biztosítható, hogy a fesztivál a jövőben is kulturális értéként, ne pedig elsősorban mint biztonsági kockázat jelenjen meg a hazai és nemzetközi közvéleményben. Ha e partnerség intézményesül és következetesen működik, az Ozora Fesztivál nem csupán biztonságosabbá válhat, hanem társadalmi reputációja és hosszú távú fenntarthatósága is megszilárdulhat – kijelölve a fesztiválbiztonság többszereplős, de egységes felelősségi modellé alakításának irányát.

Az összegző gondolatok befejezéseként idézzük fel újra a bevezetőben említett történelmi eseményt: ahogyan egykor a huszárok és a parasztok, a civilek és a katonák összefogása hozott sikert a veszély leküzdésében, úgy ma is csak az állami és civil szereplők egymásba kapaszkodó együttműködése biztosíthatja a fesztivál sikerét. Ettől lehet a XXI. században új tartalommal megtöltött, élő szimbólum és a magyar fesztiválok biztosításában részesek számára is követendő út: az ozorai példa.

Felhasznált irodalom

- BOCCIA, S.: “*Christmas Festivities and COVID-19: A Foreseeable Risk to Anticipate*”. *Front. Public Health* 2021/8. szám. 1-3. o. DOI: 10.3389/fpubh.2020.639647
- COLLIN, M.: *Altered State: The Story of Ecstasy Culture and Acid House*. London: Serpent’s Tail. 2009. 64. o.
- DRURY, J., ROGERS, B., MARTEAU, T. M., YARDLEY, L., REICHER, S., STOTT, C.: “*Re-opening live events and large venues after Covid-19 ‘lockdown’: Behavioural risks and their mitigations*”. *Safety Science* 139. 2021. 1-8. o. DOI: 10.1016/j.ssci.2021.105243
- FIELDING, N.: *The Police and Social Conflict* – Routledge Cavendish. 2005. 113. o.
- FISHER, H.; MEASHAM, F.: *Night lives: reducing drug-related harm in the night time economy*. Durham University. 2018. 2-6. o.
- FORMÁDI Katalin – ERNSZT Ildikó – LŐRINCZ Katalin: Fenn tartható(bb) fesztiválok a pandémia idején. *The Marketing Journal of Marketing&Management* 2022/1. szám. 82-93. o. DOI: 10.15170/MM.2021.56.01.07
- GA GAIA, Giorgia: *Kaos, Kilowatt and Ketamine: A Cultural History of the Free Tekno Movement*. *Dancecult: Journal of Electronic Dance Music Culture*. 2023.
- HOOVER, K. C., CRAMPTON, J. W., SMITH, H., BERBESQUE, J. C.: *Surveillance, trust, and policing at music festivals*. *The Canadian Geographer / Le Géographe canadien* 2022/2. szám. 203. o. <https://doi.org/10.1111/cag.12695>
- JANISZEWSKA, D., HANNEVIK Lien, V., KLOSKOWSKI, D., OSSOWSKA, L., DRAGIN-JENSEN, C., STRZELECKA, M., KWIAKOWSKI, G.: “*Effects of COVID-19 Infection Control Measures on the Festival and Event Sector in Poland and Norway*”. *Sustainability* 2021/13. szám. 1-16. o. DOI: 10.3390/su132313265

- KELLER, K.; TÓTH-KASZÁS, N.: A turizmusbiztonság megjelenése az EU tagállamainak turisztikai stratégiáiban. *Vezetéstudomány* 2021/6. szám. 32-43. o. DOI: 10.14267/VEZTUD.2021.06.03
- KULIGOWSKI, W.: “They Sold the Festival Out!”. *Axionormativity as a Future of Festivals*. New York: Bloomsbury Academic. 2018. 93. o.
- NABBEN, T.: *Cops and dogs against party drugs*. Amsterdam LF. 2009. 22. o.
- MICHALKÓ Gábor: A biztonság szerepe a turizmus rendszerében. In: Michalkó, G. – Németh, J. – Ritecz, Gy. (szerk.): *Turizmusbiztonság*. Dialóg Campus Kiadó. 2020. 15-28. o.
- PALAMAR, J. J.; ACOSTA, P.: Drug checking at electronic dance music festivals. *International Journal of Drug Policy*. 2020. 3. o.
- PÉTER, E., NÉMETH, K., LELKÓNÉ Tollár, I.: Turizmusbiztonság, mint újonnan felmerülő fogyasztói igény. *Turizmus Bulletin* 2018/2. szám. 30–37. o.
- ROSZAK, Theodore: *The Making of a Counter Culture – Reflections on the Technocratic Society and Its Youthful Opposition*. Doubleday Company Inc. Garden City New York. 1969.
- SMITH, Verity May ANASTASIA: *Between security, law enforcement and harm reduction: drug policing at commercial music festivals in England*. Durham theses. Durham University. 2022. 49–53. o.
- SUSZTER, Tamás: A fesztiválturizmus biztonságáról Fejér megyében – interjú dr. Varga Péter r. dandártábornokkal. *Rendőrségi Tanulmányok* 2022/4 szám. 122. o.
- SUSZTER, Tamás: A fesztiválok biztonságának történeti fejlődése Magyarországon – az ökörítőfülpösi nyári bál (1910) katasztrófájától napjainkig. In: *Turizmus és biztonság II. tanulmánykötet*. Budapest. NKE. 2023. 107. o.

- SUSZTER, Tamás: A helyi polgárőrség szerepe a rendezvények biztonságának szavatolásában. *MAGYAR RENDESZET* 2024/1. szám. 126. o. <http://doi.org/10.32577/mr.2024.1.8>;
- SZABÓ, János, Zoltán: Fesztiválok és a biztonság. *ACTA ANDRAGOGIAE ET CULTURAE*. 2017. 110-112. o.
- TOKODI, P.: A rendőri vezetők szerepe a magyarországi turisztikai célterületek biztonságában (Doktori értekezés). Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskola. 2023.
- TURNER, Victor: *The Ritual Process: Structure and Anti-Structure*. Aldine Publishing Company. 1969. 94. o.
- VALENTE, H.; MARTINS, D.; CARVALHO, H.; PIRES, C. V.; CARVALHO, M. C.; PINTO, M.; Barratt, M. J.: Evaluation of a drug checking service at a large scale electronic music festival in Portugal. *International Journal of Drug Policy*. 2019. 88-97. o. <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2019.07.007>
- VALENTE, Helena; BARRATT, Monica; MARTINS, Daniel; FERNANDES, José; PINTO, Marta: Responsibility, Care and Trust Among People Using Drug Checking Services at a Music Festival. *Contemporary Drug Problems*. 2024. 180-182. o.
- XIAOTING, C., HEESUP, H., SEONGSEOP, K.: Protecting yourself and others: festival tourists' pro-social intentions for wearing a mask, maintaining social distancing, and practicing sanitary/ hygiene actions. *Journal of Sustainable Tourism*. 2021. 1915-1936. o. DOI: 10.1080/09669582.2021.1966017

Jogszabályi hivatkozások:

- 1999. évi LXXV. törvény a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról;
- 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól;

- 23/2011 (III.8) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények biztonságosabbá tételéről